

ÚVODNÍK

Puberta je za nami

V živote človeka sú dvadsať narodeniny dôležitým medzníkom. Je to vek, kedy sa mladí ľudia začínajú osamostatňovať a rozhodovať o svojom budúcom bytí. Vyberajú si priateľov, ktorí im zväčša vydržia po celý život. Nejde už o pubertálne kamarátstva „len tak“ ani o vzťahy, ktoré možno niekedy prinesú prestíž. Po dvadsiatich rokoch sa názory na svet začínajú ustaloť. Narodeniny však nemusia oslavovať len ľudia či zvierací miláčikovia. Práve teraz je čas, kedy by sme si mali uvedomiť, prečo mestské noviny Malacký hlas pretrvali dve desaťročia. Za ten čas toho stihli naozaj veľa. Nielen skúšať, ktorý dizajn im najviac svedčí. Počas svojej existencie priniesli novinové stránky tisíce spravodajských článkov a pútavých fotografií, stovky názorov čitateľov a snažili sa vyriešiť VAŠE problémy.

Noviny sú tu pre VÁS, pre VAŠE názory a podnety. Za to, že dnes môžete Malacký hlas listovať, patrí vďaka VÁM čitateľom. Sú to predsa VAŠE NOVINY. Zostáva len veriť, že pretrvajú.

SIMONA ŠIPOVÁ

POZVÁNKA

Pozývame Vás na zasadnutie MsZ vo štvrtok **9. septembra o 15.00 h** vo veľkej zasedačke MsÚ na Radlinského ulici v Malackách.

Prerokované budú aj tieto body:

návrh VZN o nakladaní s nájomnými bytmi v osobitnom režime na ulici Pri Maline (tzv. Jánošíkova II), riešenie nedostatku miest pre umiestnenie detí v MŠ Kollárova.

Miesto pre nechcených za 1900 € ročne

„Najťažšie je umiestniť veľké psy, napríklad vlčiaky,“ hovorí Rudolf Weiss, zamestnanec mesta, ktorý o psíkov dbá.

Karanténna stanica (KS) na Hlbokkej ulici sa najmä v letných mesiacoch nemohla sťahovať na nízku obsadenosť. Stanica nachádzajúca sa v priestoroch odpadového dvora poskytuje zatúlaným a vyhodným psom 10 koterčov.

konáva základné vyšetrenie zvierat a, samozrejme, vakcináciu. Ročne stojí fungovanie KS 1900 €. Psík sa tu môže zdržať maximálne tri mesiace. „V poslednom období spolupracujeme so Slobodou zvierat, ktorá si nevrátených alebo neumiestnených psov odváža do svojho zariadenia,“ pokračuje F. Klíma. Z tohto dôvodu pri preplnení KS nehrozí utrácanie psov. Ako sa mesto stavia k dobrovoľníkom, ktorí by v KS chceli pomáhať, napríklad aj „venčením“ psíkov? „Umožnené to je. V súčasnosti takúto činnosť vykonáva Sloboda zvierat. Pri občanoch mladších ako 18 rokov by sme vyžadovali súhlas rodičov,“ dodáva.

Adoptujte!

O útluk sa zaujímali viaceré organizácie, v súčasnosti opustených psíkov navštevujú členovia občianskeho združenia Majme srdce. „O KS sa staráme už skoro 2 roky. Začínali sme ako dobrovoľníci, no pre mnoho vážnych prípadov, ktorými sme sa zaoberali, sme už nedokázali utiahnuť záchranu z vlastného vrecka. Práve preto vzniklo 23. októbra

Pokračovanie na 3. strane

„Ak sú psi znášanliví, v niektorých kotercoch bývajú umiestnené aj tri zvieratá,“ priblížil František Klíma, vedúci oddelenia údržby a služieb mestského úradu, ktoré má na starosti prevádzku KS. Správcom KS je mesto, ktoré prostredníctvom mestskej polície zabezpečuje i odchyt túlavých psov. Kvôli odbornému a bezpečnému odchytu policajti absolvovali špeciálny výcvik. Ak sa vám teda psí priateľ stratí, vaše prvé kroky by mali viesť práve do KS. Mestská polícia dokonca každý týždeň aktualizuje fotografie práve umiestnených zvierat. Prezrieť si ich môžete na www.malacky.sk v sekcii Občan – Mestská polícia – Odchyt zvierat. Mesto tiež zabezpečuje dohľad veterinára. MVDr. Marián Mikloš navštevuje KS každú sobotu, prípadne sem chodíva aj častejšie, ak treba. Vy-

Inšpiratívne sympóziu

Posledný júlový týždeň sa okoloidúci Malačania mohli kochať prácou zručných rezbárov. Pozornosť pred ŠH Malina pútali zvuky motorových pí, pod ktorými z obrovských polien vznikali umelecké diela.

Záštitu nad 1. ročníkom rezbárskeho sympózia prebral podnikateľ Dušan Spuchlák, ktorý v sochách či lavičkách vidí skvelé doplnky do záhrady a zároveň i podporu tzv. ľudovej tvorby. „Tvorí tu 8 ľudí zo Slovenska i z Čiech, ide o umelcov na voľnej nohe. Jeden z nich je podnikateľ, niektorí sú učители a nájde sa medzi nimi aj predavač zo železiarstva,“ priblížil D. Spuchlák. Nechýbal ani Malačan Vlado Burcl. Takmer v závere sympózia sa k partii pridala sochárka Lenka Balleková. Dva z výtvorov budú umiestnené v kaštieli. Na nádvorí to bude lavička pre zamilovaných, tajnú chodbu pod studňou bude strážiť

Pokračovanie na 3. strane

Pod rukami Vlada Burcla vznikla v parčíku pred zrakmi okoloidúcich socha anjela.

Retro vo vnútri!

Pre pamätníkov i fanúšikov mestských novín sme pripravili drobné prekvapenie! Keďže Malacký hlas oslavuje v tomto roku svoje dvadsať narodeniny, zalovili sme v jeho archíve, aby ste si mohli zaspomínať na staré rubriky, pripomenúť si obľúbené články a vrátiť sa k problémom, ktoré nás pred rokmi páliili.

-red-

Diagnostika mosta ukončená

Na poškodenom mostnom telese nadjazdu sa 19. augusta konal druhý kontrolný deň. Okrem odborníkov a zástupcov zhotoviteľa prišiel aj primátor mesta Jozef Ondrejka, župan Pavol Frešo a malacký poslanec Pavol Spusta. Podľa slov odborníkov boli definitívne diagnostikované hlavné poruchy a začalo sa s ich odstraňovaním a opravami.

Kontrolného dňa sa okrem primátora Jozefa Ondrejku, zástupcov zhotoviteľa a poslancu mestského zastupiteľstva Pavla Spustu zúčastnil aj župan Pavol Frešo.

Ide o dve poruchy, ktoré budú odstránené, a dva mostné závery budú nahradené novými. Taktiež budú vymenené mostné odvodňovače, ktoré boli celkom zhrdzavené a nefunkčné. Nové odvodňovače budú z plastu, a teda aj s dlhšou životnosťou. Kaverna, ktorá sa vytvorila na moste a bola tým „spúšťacím momentom“ riešenia havarijného stavu, spôsobila podľa slov Ivana Spustu z Regionálnych ciest Bratislava, a. s. (RCBA), zhrdzavenie a doslova „odhntie“ železnej výstuže. Tá bude nahradená novou. Ďalej bola po odstránení mostného záveru v dolnej časti mosta vytvorená nová dilatčná špára, na ktorú bude osadený nový mostný záver. „Ten je spolu s druhým už vo výrobe a v polovici septembra sem budú dovezené a osadené,“ povedal Norbert Takács, riaditeľ odboru dopravy BSK. Dobetónované budú aj poškodené okrajové časti, ktoré museli byť odstránené. Pri odstraňovaní hrubej vrstvy betónu bol použitý tzv. vodný lúč. Ide o technológiu rezania hrubších vrstiev pomocou prúdu vody pod veľmi vysokým tlakom, ktorá patrí k finančne náročnejším. „Preto sme ju použili len na niektoré úseky,“ objasňuje postup prác generálny riaditeľ RCBA Milan Valašik. Dodáva: „Ostatné časti, to bola ručná práca len za pomoci menšej techniky, čo si tento charakter prác aj vyžadoval.“

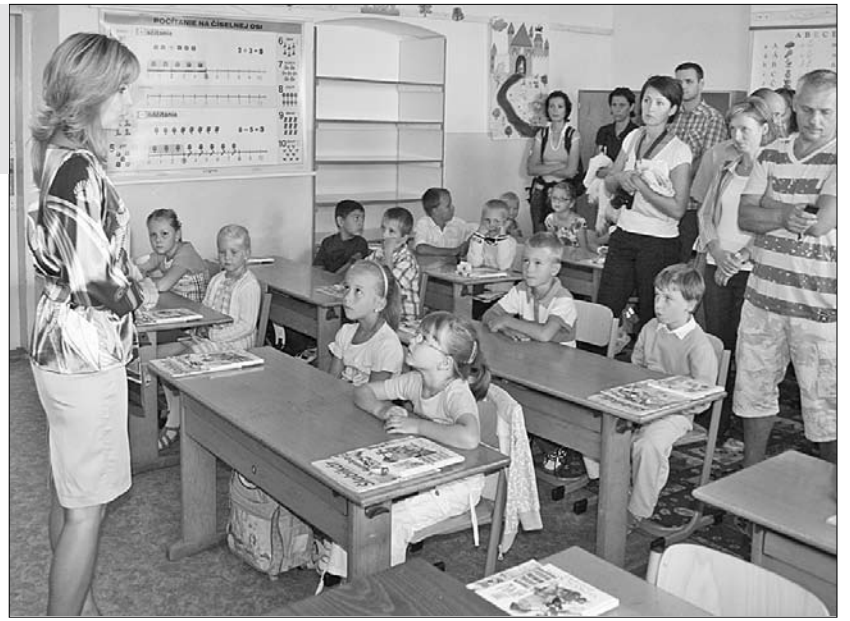
Okrem toho je naplánovaná v dolnom úseku betónová povrchová vrstva s vyššou životnosťou, ktorá nahradí „vlnkový“ asfalt. „Poruchy sú v očakávanom rozsahu a som rád, že termín ukončenia prác bude dodržaný a všetky práce idú podľa harmonogramu,“ skonštatoval P. Frešo. Primátor mesta na záver poďakoval pracovníkom spoločnosti a ocenil aj Maláčanov, ktorí akceptujú a tolerujú nepríjemné obmedzenia týkajúce sa dopravy. Ďalší kontrolný deň sa uskutoční začiatkom septembra. Presný dátum bude stanovený.

-iša-; foto: -otano-

Oddelenie ekonomiky mestského úradu upozorňuje všetkých občanov, podnikateľov a ostatné právnické osoby, že **31. augusta** bol termín druhej a zároveň poslednej splátky poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu. Súčasne žiadame všetkých poplatníkov, aby si skontrolovali svoje platby a doplatili prípadné podlžnosti za uvedený poplatok. V prípade, že tak neurobia, pristúpi mesto Malacký k jeho vymáhaniu v zmysle platných právnych predpisov. -oe-

Do školských lavíc opäť zasadnú deti. Nielen oni a ich rodičia, ale najmä vodiči by mali byť obozretní, keď vidia drobcov prechádzať cez cestu alebo šantíť neďaleko vozovky.

V septembri sa do lavíc vracajú školáci. Na cestách sa objaví viac detí, ale aj viac autobusov a motorových vozidiel. Treba mať na zreteli, že deti sú impulzívne, nepozorné, málo predvídateľné, nemajú taký zorný uhol pohľadu ako dospelé osoby, nevedia reagovať na dopravné situácie, majú obmedzený výhľad na vozovku z dôvodu ich malého telesného vzrastu. Dieťa nevie správne posúdiť mieru rizika, často nesprávne odhadne rýchlosť vozidla, jeho vzdialenosť a brzdnú dráhu.

Mesto zaplnia školáci

Príčiny najčastejších nehôd detí na ceste sú:

- vychádzanie na cestu spomedzi zaparkovaných áut, autobusa, spoza kríkov a stromov, ktoré rastú blízko cesty (náhle podbehtutie pod vozidlo),
- chôdza po okraji cesty, chôdza po pravej strane cesty, chôdza po frekventovaných cestách, na ktorých sa nenachádza chodník,
- bicyklovanie na frekventovaných cestách alebo v ich blízkosti, nedodržiavanie dopravných predpisov a podceňovanie prostriedkov osobnej ochrany,
- hra v blízkosti ciest či na cestách,
- znížená viditeľnosť.

Bezohľadní vodiči sú taktiež veľkou hrozbou nielen pre deti, ale pre všetkých účastníkov cestnej premávky. Väčšine úrazov detí na cestách sa dá zabrániť vhodnou prevenciou.

Nepodceňujte dopravnú výchovu

V prvých dňoch školského roka je potrebné, aby ste sprevádzali svoje dieťa do školy. Viackrát im hovorte o nástrahách na ceste. Aby sa predišlo tragédiám na cestách, je dôležité, aby ste od najútlejšieho veku svojich detí venovali dopravnej výchove veľkú pozornosť a sami im boli príkladom. Dieťa potrebuje taktiež dostatok spánku a oddychu. Nevyspané dieťa s rozptýlenou pozornosťou koná z hľadiska dopravnej situácie veľmi nebezpečne. Dbajte na to, aby sa ráno včas bez náhlenia vydalo z domu na cestu do školy. Rodič by mal pre dieťa zvoliť najbezpečnejšiu cestu do školy. Najbezpečnejšia neznamená najkratšia. Už pred začiatkom školského roka môže rodič začať s dieťaťom

trénovať zvolenú cestu do školy. Dieťa môže ísť do školy samo až vtedy, keď je 100 % schopné bezpečne absolvovať zvolenú cestu.

Trasa by mala spĺňať tieto požiadavky:

- dieťa musí prechádzať cez cestu čo možno najmenej,
- dieťa môže prechádzať cez vozovku len na miestach s dostatočným výhľadom na obidve strany, najlepšie cez priechod pre chodcov riadený svetelnou signalizáciou,
- miesto prechádzania cez cestu by malo mať čo možno najmenší dopravný ruch.

Je vhodné, aby deti nosili pestrofarebné oblečenie a reflexné pásy na oblečení a školskej taške.

Skôr než pôjde dieťa do školy samo bez sprievodu rodičov, by malo vedieť, že:

- môže vstúpiť na vozovku len vtedy, ak sa pozrie vľavo, potom vpravo

- opäť vľavo a len vtedy, ak sa nepribližuje automobil,
- nesmie vstupovať na vozovku spomedzi zaparkovaných áut,
- má zásadne cez cestu prechádzať po priechode pre chodcov,
- má cez cestu prechádzať najkratšou cestou – kolmo,
- nesmie vstúpiť na vozovku, keď svieti na semafore červený signál pre chodcov,
- chodí sa po chodníku po vzdialenejšom okraji od cesty, je to bezpečnejšie,
- ak nie je chodník, môže ísť tesne pri okraji cesty tvárou k prichádzajúcim autám,
- na chodníkoch, na okraji a v blízkosti ciest sa nehrá, nenaháňa, ale sústreďuje sa na cestnú premávku a dodržiavajú sa dopravné predpisy.

-orpz pk-; foto: -raj-

Národná banka Slovenska pozýva

Národná banka Slovenska otvorí už po štvrtýkrát svoje brány verejnosti, a to v sobotu 25. septembra o 9.00 h.

Počas Dňa otvorených dverí (DOD) budú mať návštevníci centrálnej banky možnosť diskutovať s guvernérom NBS, navštíviť priestory bankovej rady na 30. poschodí, pracovňu guvernéra či pozrieť si, ako vyzerajú zadržané falzifikáty. Svoju prácu predstavia po prvýkrát aj Európska centrálna banka. Svoju činnosť bude

prezentovať aj Múzeum mincí a medailí z Kremnice a archív NBS. Tak ako po iné roky aj počas tohtoročného DOD bude pre návštevníkov pripravených niekoľko výstav, vystavená zlatá tehlička a ukážka prevozu hotovosti. Podrobný program DOD bude zverejnený na internetovej stránke www.nbs.sk. -ts-

Železnice dopravu nespomalujú

Niektorí vodiči majú pocit, že závozy sú uzatvorené dlhšie, než by mali byť.

Nervóznejší vodiči si sťažujú, že železnice zámerne spomalujú už tak dost komplikovanú dopravnú situáciu v meste. Premávka je zhustená najmä kvôli uzávierke mostného telesa, no i kvôli železničnému priecestiu, ktoré hlavnú cestu pretína.

„To, že priecestie zostáva zatvorené aj po prejení vlaku, nie je spôsobené technickou poruchou ani iným zlyhaním. Ide o bežnú železničnú prevádzku,“ vysvetľuje Jozef Šnobl, dopravný námestník prednostu stanice v Zohore, ku ktorej je stanica v Malackách pričlenená. „Priecestné zabezpečovacie zariadenia v obvode železničnej stanice Malacký sú plne automatické a závislé od ďalších zabezpečovacích zariadení železnice, ako aj od jazdy vlakov. To znamená, že keď do stanice vojde vlak zo smeru Veľké Leváre a za ním ide ďalší vlak, napríklad zo smeru Zohor, tieto vlaky už na vzdialenosť približne dva kilometre ovplyvnia kolajové dvody. Vtedy zabezpečovacie zariadenie neumožní otvorenie prie-

cestia. Ďalej je rozhodujúca rýchlosť vlaku, ktorá ovplyvní čas, za ktorý vlak cez priecestie prejde,“ pokračuje J. Šnobl. „Z pohľadu vodiča, ktorý stojí pred uzatvoreným priecestím, sa to môže javiť ako zbytočné držanie priecestia v uzatvorenom stave. V tomto prípade však zamestnanci železnice musia dodržiavať bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy, ako aj plnenie grafikonu vlakovej dopravy,“ uvažuje námestník prednostu a zároveň dodáva, že zamestnanci malackej železničnej stanice boli ešte pred začiatkom rekonštrukcie mosta upozornení na zvýšenú frekvenciu áut, a tak stavu priecestia na Pezinskej ulici venujú zvýšenú pozornosť.

-mn-

Poslanci odpredaj pozemkov schválili

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo 19. augusta, prerokovali poslanci trojbodový program. Všetky body rokovania sa týkali odpredaja pozemkov mesta.

Odpredaj síce poslanci schválili ešte na júnovom zasadnutí, primátor Jozef Ondrejka však výkon uznesenia pozastavil z dôvodu nevýhodnosti pre mesto. Pozemky sa nachádzajú buď pod nehnuteľnosťami, alebo pri nehnuteľnostiach, ktoré majetelia obývajú už niekoľko rokov. Poslanci po rozsiahlej diskusii napokon schválili v požadovanom kvóre odpredaj týchto pozemkov za cenu určenú znaleckým posudkom. Spolu by tak do mestskej pokladnice mala pribudnúť suma viac ako 100-tisíc eur.

Okrem týchto bodov zazneli aj dve ústne informácie od primátora mesta. Prvá sa týkala stavu financií, druhá stavu obytného domu na Skuteckého ulici. Ako informovala Jana Smolková, marketingová manažérka Comeron Group – správcu objektu, „podobne ako v roku 2008 tu prišlo k vypadnutiu balkónového panelu. Len vďaka náhode neprišlo k zraneniu alebo usmrteniu osôb“. Spoločnosť nechala vypracovať statický posudok. „Na jeho základe boli rozpracované varianty riešenia tohto problému tak, aby sa do budúcnosti zamedzilo takejto havárii a tiež ohrozeniu životov obyvateľov Malaciek. Ako správca sme okamžite písomne upozornili obyvateľov domu na nepoužívanie balkónov. Okolie domu je opatrené

výstražnou páskou so zákazom vstupu pre nebezpečenstvo ohrozenia života,“ približuje J. Smolková. „Tento dom má samostatný bankový účet, na ktorom sa zhromažďujú finančné prostriedky do fondu prevádzky, údržby a opráv a preddavky za služby. Vzhľadom na zloženie obyvateľov tohto domu, ktorí neplatia uvedené preddavky za služby spojené s bývaním a príspevok do spomínaného fondu, je

celkový dlh k 30. júnu 71 722,92 €.

Vo väčšine prípadov sú tieto pohľadávky nevymožiteľné aj napriek právoplatným súdnym rozkazom a exekúcií pre ich finančné možnosti. Peniaze na účte domu nie sú, pretože na náklady domu sú uhrádzané aj právne, súdne a exekučné poplatky. Dom je zdevastovaný, sú tu rozbité okná, dvere i výtah, porušená je strecha domu. Celková pohľadávka len našej spoločnosti predstavuje finančnú čiastku: 65 201,23 € k 30. júnu,“ uzatvára J. Smolková. Spoločnosť tak požiadala o pomoc pri riešení tohto stavu mesto. „O jednom z troch variantov riešenia rozhodnú sami obyvatelia činžiaku na domovej schôdzi. Zrekonštruovať by sa mali všetky balkóny, no prispieť musí každý z obyvateľov rovnako. Možnosťou je aj čerpanie úveru,“ povedal primátor.

Nájomné byty ešte tento rok

Po skončení zastupiteľstva pozval primátor poslancov na obhliadku dokončujúcich sa nájomných bytov na ulici Pri Maline, tzv. Jánošíkova II. Tie by sa novým nájomcom mali do užívania odovzdávať ešte v tomto roku. O tom, podľa akého kľúča sa budú byty žiadateľom pridelovať, rozhodne Všeobecne záväzná nariadenie mesta o nakladaní s nájomnými bytmi s osobitným režimom. To by sa malo prerokovať na zasadnutí poslancov 9. septembra. Nové VZN presne určí postup pridelovania i podmienky, ktoré musia žiadatelia o nájomný byt splniť. Nariadenie, o ktorom poslanci len budú hlasovať, vychádza z výnosov bývalého Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a jeho súčasťou je tiež príloha, ktorá určuje výšku nájmu. Ten sa bude každý rok zvyšovať. V návrhu VZN sa nájomné na rok 2011 pohybuje v rozmedzí od 57,65 € do 83,22 €, pričom najmenší byt má rozlohu 40,34 m², najväčší 58,23 m². Na začiatku však treba zložiť finančnú zábezpeku vo výške ročného nájomného. Zábezpeka bude vložená na termínovaný vklad a po skončení nájmu bude nájomcom vrátená aj s úrokom. Nájomcovia si byty nebudú môcť odkúpiť do osobného vlastníctva najmenej 30 rokov. Zo 110 bytov je 5 bezbariérových, maximálne 11 bytov môže byť pridelených osobám za zásluhy pre mesto. Rozhodujúcim pre pridelenie bytu bude podiel priemerného mesačného príjmu a životného minima. Správcou bytov nebude Termming, a. s., ale mesto samo. O podrobnostiach, vyplývajúcich z VZN, vás budeme informovať.

-iša/mn-

Mesto pripravuje pre Malačanov a najmä pre návštevníkov aj tento rok

Dni cestovného ruchu.

V piatok 17. septembra sa o 17.00 h v priestoroch Mestského centra kultúry bude konať prezentácia knihy **Malacky na starých pohľadniciach**, zostavenej kronikárom mesta Martinom Macejkom a Danielom Kollárom. Publikácia vyšla s podporou mesta Malacky a poteší najmä milovníkov histórie.

V sobotu 18. septembra sú pre záujemcov prichystané **bezplatné prehliadky mestských pamiatok so sprievodcom – starého cintorína, kostola, bývalého kláštora, krypt, synagógy a, samozrejme, kaštieľa**. Tu si môžete prezrieť **výstavu klientov neziskovej organizácie Vstúpte**, ktorá je venovaná práve tejto kultúrnej pamiatke. Na vybraných miestach (pri Kostole Nepoškvrneného Počatia Panny Márie, v Múzeu Michala Tillnera a v Pálfiovskom kaštieľi) si vyššie spomínanú publikáciu budete môcť kúpiť.

-mn-

Miesto pre nechcených za 1900 € ročne

Psi z útulku by boli za adopciu vďační do konca života.

Dokončenie z 1. strany

2009 OZ Majme srdce,“ vysvetľuje Magdaléna Fülöpová, predsedníčka OZ. Aké boli začiatky ich činnosti? „Pšíkov sme začali inzerovať na webstránke. Najprv to bola len vizuálna stránka, až neskôr získala dnešnú podobu (www.majme-srdce.sk; pozn. red.). Keďže sa pre mňa táto práca stala poslaním, za krátky čas sme sa dostali do povedomia ľudí a iných organizácií na Slovensku. Zachránili sme množstvo pšíkov a našli im nové domovy. Dali sme si vyrobiť adopčnú zmluvu, na základe ktorej máme osud pšíkov poistený aj do budúcnosti.

S rodinami robím pohovory už vopred a pšíkov sa nesnažím umiestniť za každú cenu. Ľudia musia zodpovedať mojim podmienkam, aby zvieratá nešli zo zlého do horšieho,“ približuje príbeh osvojenia si pšíka M. Fülöpová. Čo všetko OZ Majme srdce pre pšíkov v Malackách zabezpečuje? „Hradíme náklady na liečbu chorých pšíkov, prevozy a tiež sa chystáme presťahovať karanténu a vyrobiť riadne zateplené budy. Žiaľ, fungujeme krátko a keďže bola na stanici parvovírusa, za posledné mesiace sme do pšíkov investovali horbilné sumy a na materiál nám neostalo, no snažíme sa zohnať sponzorov,“ pokračuje predsedníčka združenia, ktoré pšíkom pomohlo aj počas májových výdatných dažďov. Koterce boli plné dažďovej vo-

dy, z ktorej majú niektorí pšíci panickú hrôzu. „Menších pšíkov sme vtedy previezli do dočasnej opatery. Budy sme poprevracali, aby si mali pšíci kam vyskočiť. Hneď ráno sme naložili palety, ktoré nám ľudia poskytli a išli do karanténnej stanice upraviť koterce tak, aby sa situácia neopakovala,“ dodáva. Členovia OZ Majme srdce robia všetko, čo je v ich silách bez nároku na akúkoľvek odmenu. Stojí dobrý pocit z pomoci nemým tváram za to? „Určite! To množstvo pšíkov, ktorých sme zachránili, je pre nás veľkým zadostučiniením,“ presvedča M. Fülöpová.

SIMONA ŠÍPOVÁ;
foto: S. Osuský

Modlitba psa II

Môj pane, hovorí sa, že som najlepší priateľ človeka. To je pravda. Robím pre Teba všetko, čo môžem a čo viem. Uctievam Ťa ako Boha. V mojich očiach môžeš vidieť dôveru a lásku. Usilujem sa vracať Ti dobro, ktoré mi poskytuješ.

Staršem vedľa Teba a Tvojich detí, strážim Tvoj dom, vodím nevidiacich, zachraňujem ľudí v ruinách a lavínach, táhám sane, pomáham dolapit' zločincov, zabávam ľudí v manéžach cirkusov, znášam kruté bolesti v pokusných laboratóriách pre Tvoje zdravie.

Miliónkrát vrtím chvostom, aby som sa Ti podakoval za Tvoju starostlivosť, aby som Ťa privítal doma a dal Ti najavo radosť. Keby Ťa všetci opustili, ja s Tebou ostanem až do smrti. Prosím Ťa, pane, aby si ani Ty neopúšťal mňa a nechal ma pri sebe dožiť ten môj pšíci život. Budem Ti za to vďačný a verný ako nikto iný na svete.

JIŘÍ ŠEBÁNEK z dovetku ku knihe
Jeffrey Moussaieff Masson
PSI V LÁSCĚ NIKDY NELŽOU

Inšpiratívne sympóziu

Dokončenie z 1. strany

Duch podzemia. Drevo, s ktorým rezbári pracovali, sčasti zabezpečil organizátor D. Spuchlák, sčasti Tomáš Vorobel. S technikou, ktorá hrubé kmene dopravila na miesto, a pravidelným upratovaním okolia tvorivej dielne pomohlo mesto. To, že zorganizovať stretnutie štyroch profesionálnych rezbárov a štyroch rezbárskych nadšencov v letných mesiacoch nie je jednoduché, nám ozrejmil Andrej Irša – správca portálu www.rezbarstvo.sk.

Sympóziu nie je špás

Práve cez fórum spomínanej stránky, ktoré je najvýznamnejším umelecko-remeselným fórom v rámci SR a ČR, sa uskutočňovala časť priprav tejto príjemnej akcie. „Rezbári majú v letnom období sezónu. Sympózií je v súčasnos-

ti veľa, a tak je niekedy problém sústrediť na jednom mieste dostatok kvalitných autorov. Účelom sympózia nie je len zhotovenie diela, ale aj výmena informácií o tvorbe, nástrojoch, podujatiach a nadviazanie spolupráce,“ vyjadril sa A. Irša. Sympóziu nie je len pre odborníkov z danej oblasti, ale je určené aj verejnosti, ktorá má možnosť vidieť, ako vzniká dielo. Tento spôsob prezentácie rezbárov môže slúžiť aj ako motivácia u potenciálnych záujemcov o prácu s drevom. Ľudia môžu počas sympózia požiadať autorov o informácie, takže má aj vzdelávací rozmer. Okrem samotných umelcov je pri organizácii sympózia dôležitá súhra niekoľkých zložiek, ktoré zabezpečia bezprob-

lémový priebeh. „V Malackách klapalo všetko na jednotku. Nestal sa žiadny úraz, nič nebolo ukradnuté ani poškodené. Účastníci sympózia práce dokončili v stanovenom čase a k zvuku motorových píl a nutnému pracovnému neporiadku počas niekoľkých dní boli občania tolerantní. Odmenou im sú sochy a tri originálne lavičky, ktoré budú rozmiestnené na viacerých miestach v meste,“ zhodnotil A. Irša.

Autori a ich diela:

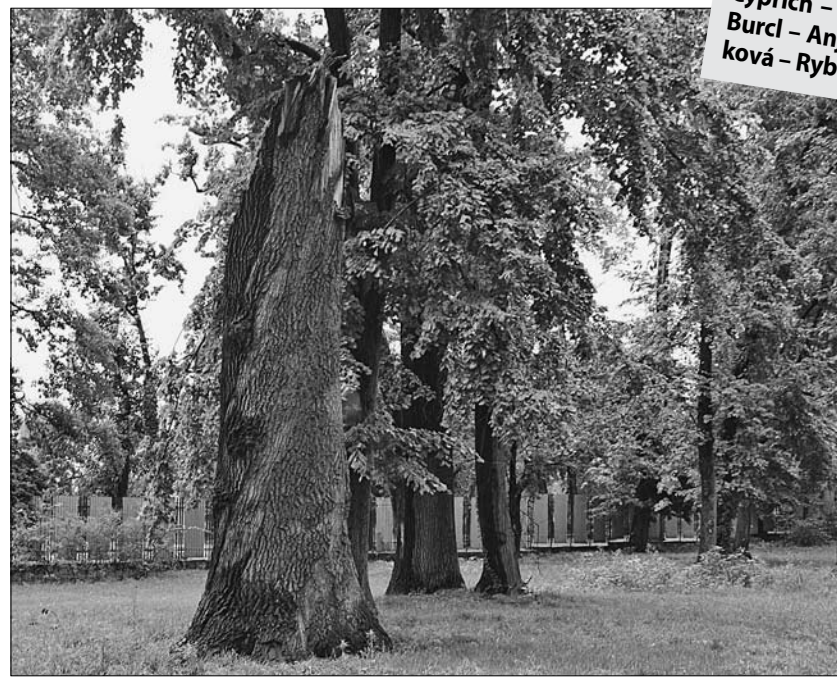
Miroslav Kinder – Malina,
Jiří Macek – Labutia lavička,
Oskár Podávka – Medvedia lavička, Martin Kalman – Milenci, Andrej Irša – Macejko, Čestmír Slíva – Duch podzemia, Róbert Cyprich – Diviak, Vladimír Burcl – Anjel, Lenka Balleková – Ryba.

Nová socha v parku

Čo je so sochami teraz? Niektoré sa nachádzajú pri drogérii D. Spuchláka, iné sú uskladnené v jeho záhradnom centre pod strechou. „Sochy by nemali byť na slnku, aby nevyschli a potom nepopukali. Istý čas musí drevo schnúť, potom sa ponatiera a napustí. Na to musí byť drevo dobre pripravené,“ vysvetľuje A. Irša. To môže trvať aj rok.

Sympóziu vnuklo nápad aj Márii Gajdárovovej z oddelenia územného rozvoja a životného prostredia MsÚ, ktorá má na starosti mestskú zeleň a vzhľad Zámockého parku. Rezbárovi v Malackách ponúkla príležitosť vytvoriť sochu zo suchého kmeňa stromu, ktorý poškodila minuloročná víchrica. V tejto súvislosti vznikla na www.malacky.sk aj anketa, v ktorej respondenti mohli vybrať z piatich možností tú, ktorá by sa im pri vstupe do parku pozdávala najviac. Konečné slovo je však aj tak na autorovi, ktorý sa riadi svojím cítením i kvalitou dreva.

-sisa/raj; foto: -sisa-

Strom zničený minuloročnou júlovou víchricou získava novú podobu.

Malačania pokorujú hory

Horolezci z Malaciek, členovia turistického oddielu TJ Strojár Miloš Kuchárek a Vladimír Gembeš, sa začiatkom júla vrátili z dobrodružných expedícií. M. Kuchárek spoznával Bolíviu, V. Gembeš Aljašku.

Cieľom trojčlennej výpravy M. Kucháreka bolo zdolanie najvyššieho vrcholu krajiny Nevado Sajama (6542 m n. m.). „Hneď po prilete do La Paz v nadmorskej výške 4100 m sme sa museli aklimatizovať na nedostatok kyslíka. Už len pri stúpaní po hotelových schodoch sme sa zadýchavali. Tri dni sme strávili v okolí mesta a pri najvyššie položenom jazere na svete Titicaca. Navštívili sme tu niektoré pamiatky po starobyľých indiánskych kultúrach. Najprv sme sa plavili na Isla del Sol (Ostrov slnka), kde sa podľa inkských mýtov zrodil Boh slnka Viracocha, od ktorého Inkovia odvodzujú svoj pôvod. Ďalšou pamiatkou bolo mýtické Tiahuanaco – jedno z najtajomnejších miest na zemi. Bolo a aj je významným vesmírnym observatóriom, kde sa i dnes vykonávajú obrady. Bolo postavené kultúrou, o ktorej sa ani dnes veľa nevie a ktorá bez stôp zmizla. Podľa niektorých vedcov bolo Tiahuanaco postavené v roku 15000 pr. n. l.,“ približuje M. Kuchárek. „Potom sme sa presunuli do dedinky Sajama, do nadmorskej výšky 4255 m. Nevado Sajama sa týči z polopúšte niekoľko kilometrov za dedinou. Po dvoch dňoch príprav sme vystúpili do základného tábora 4780 m n. m. a hneď na druhý deň do výškového tábora Campo Alto (5680 m n. m). Ďalší deň sme venovali oboznámeniu sa s technicky zložitým terénom nad Campo Alto, nakoľko výstup sme plánovali uskutočniť v noci. Všetci traja sme sa dostali až na hrebeň hory do nadmorskej výšky 6000 m. Vlastný výstup na vrchol sme začali 13. júna o 3.00 h a o 9.00 h sme boli na vrchole bez tretieho člena, ktorý zostal v Campo Alto kvôli výškovým problémom. Večer sme odpočívali v horúcich termálnych prameňoch. Pobyt v oblasti Nevado Sajama trval 7 dní, pokračuje skúsený horolezec. „V rámci relaxácie a načerpania nových síl sme sa v ďalšej časti expedície zamerali na poznávanie krajiny. Prvým cieľom bolo Potosí, ktoré bolo v 16. storočí najväčším priemyselným komplexom sveta. V meste sa v hlbínach hory Cerro Rico ťažilo striebro. V rokoch 1556–1783 sa ho vyťažilo 45000 ton a ťaží sa aj dnes. Počet obetí z radov baníkov sa odhaduje na 8 miliónov. Po prehliadke baní sme sa presunuli do naj-

Trojčlenná výprava Miloša Kucháreka sa po Ceste smrti spustila z Altiplana z výšky 4700 m n. m. na horských bicykloch do amazonskej džungle vo výške 1300 m n. m.

väčšej solnej púšte na svete Salar de Uyuni s rozlohou 10852 km². Jej rovná plocha v nadmorskej výške 3656 m sa používa na kalibráciu vesmírnych satelitov. Z dna prehistorického mora vystupujú z bielej soli ako ostrovy vrcholy vyhasnutých sopiek, ktoré sú pokryté husto rastúcimi stáročnými kaktusmi. V solných usadeninách sa nachádzajú obrovské zásoby litia, ktoré je životne dôležité v modernom elektronickom priemysle a pri výrobe mobilov. Pomaly sme sa presunuli späť na sever. Zastavili sme sa v hlavnom meste Bolívie Sucre, kde sídli najvyššie súdne orgány (vláda sídli v La Paz). V Sucre sa nachádza množstvo cirkevných pamiatok a na jeho predmestí je kameňolom. Pri ťažbe vápenca tu boli objavené odtlačky tisícok dinosaurích stôp, na ktoré sme sa boli pozrieť. Potom už nasledoval La Paz a ako bon-

bónik Cesta smrti. Na tejto užučkej, nespievanej ceste, ktorá je vytesaná v strmých zrázoch, sa totiž stalo toľko smrteľných nešťastí, že v roku 1995 bola vyhlásená za najnebezpečnejšiu cestu na svete. V poslednej časti expedície sme sa dostali do oblasti Cordillera Real. Tu sa nachádza horolezecky známa horská skupina Condoriri. Svojím tvarom jej vrcholy pripomínajú vzlietajúceho kondora. V nej sme za dva dni vystúpili na Pequeño Alpamayo (5370 m n. m),“ dodáva M. Kuchárek.

Solná púšť vyráža svojou rozlohou dych.

Cesta Vlada Gembeša viedla na Aljašku.

29 dní bez tmy

1. júna odštartovala šesť slovenských horolezcov vrátane malackého rodáka V. Gembeša z rakúskeho letiska na Aljašku, aby tu zdolali vrch Mt. McKinley. Išlo v poradí už o štvrtú väčšiu expedíciu, ktorú tento Malačan absolvoval. Počas 9-dňového výstupu sa ešte plne naložení postupne zastavili v štyroch táboroch v rôznych výškach. Od 5100 m n. m. už postupovali nalahko. „Mt. McKinley je

považovaný za jeden z najchladnejších vrchov, kde sa počasie mení veľmi rýchlo. Keď svietilo slnko, teplota dosiahla aj +20 °C, no len čo zašlo, klesla na -30 °C,“ povedal člen turistického oddielu TJ Strojár Malacky V. Gembeš. Napriek tomu, že z celej partie sa na úplný vrch podarilo dostať trom horolezcom, expedícia sa považuje za vydarenú. „Chýbalo mi len 150 výškových metrov, no zmenilo sa počasie, tak sme nechceli risko-

vať,“ vysvetlil V. Gembeš. Zostup trval len dva dni vďaka lyžiam, ktoré im cestu dole uľahčili. Keďže počas ich 29-dňovej výpravy mali na Aljaške obdobie polárneho dňa, tma tu nebola ani v noci. „Budúci rok plánujeme takú oddychovku na Kaukaze a o dva roky by som sa zasa rád vrátil do Himalájí,“ dodal horolezec.

-raj/sisa;

foto: M. Kuchárek, V. Gembeš

Malý Velký muž

Aká výchova, tak vychovaná mládež. Pedagogovia to nikdy nemajú ľahké, ale výsledok býva potešujúci. Na dobrých výsledkoch v Malackách sa podieľalo a podieľa veľa správnych ľudí.

V minulosti bol jedným z nich aj františkán, na ktorého staršia generácia nikdy nezabudne. Vryl sa do srdc dvoch generácií spôsobom, akým sa to málokomu podarilo. Bol to organista, pedagóg, spisovateľ a hudobný skladateľ, fráter Elzeár Jakubík (*2. 3. 1901, †14. 1. 1983), vlastným menom Juraj Jakubík. Sedel za organom ráno, večer i celé nedelne dopoludnie. Svojím prenikavým hlasom strhával veriach do spevu. Neúnavne pracoval: vyučoval náboženstvo v školách, nacvičoval divadelné hry, ktoré sám napísal, spieval na pohreboch. Medzi mládežou bol veľmi obľúbený. Organizoval krúžky, chodil s deťmi na výlety a rozprával krásne príbehy. Svojím spôsobom, a to veľmi úspešne, bojoval proti osudu, ktorým bola komunistická moc a jej predstava o výchove mládeže. Prenasledovaný vtedajším režimom nenašiel miesto na fare (v bývalom kláštore františkánov). Ujali sa ho miestni obyvatelia a niekoľko rokov býval v jednej veriacej

Fráter Elzeár často so svojimi žiakmi nacvičoval divadelné predstavenia.

rodine. Po rokoch dostal povolenie presťahovať sa do malej izbičky na fare. Vo svojom poslaní pokračoval až do úplného fyzického vyčerpania.

Psychická sviežosť a optimizmus mu však zostali až do posledných dní života.

Vychoval si nástupcu

Eduard Kožuch si takto zaspomínal na tohto skvelého človeka: „Fráter Elzeár Jakubík sa narodil v Štiavniku pri Bytči. Ako 16-ročný vstúpil do rehole františkánov. Rehoľní predstavení skoro vypozerovali, že v ňom majú všestranne talentovanú charakteristickú osobnosť. Vyslali ho do svojich kláštorov v Taliansku, aby sa zdokonaľoval v hudbe organových majstrov a pedagogicky vzdelával. Pôbil ako vynikajúci učiteľ v škole pre hluchonemých v Kremnici. Roky 1946–1964 prežil v Malackách. Bol skromný, nenápadný a svojím úsmevom podmanivý človek. Mal vynikajúce pedagogické schopnosti, talent a nadšenie pre pravdu. Literárne činný bol až do konca života, ktorý prežival v charitnom domove v Rúbani. Závažná choroba centrálného nervstva však nedopriala rozšíreniu jeho rozsiahleho diela. Vždy so slzami v očiach sa zvalal a lúčil s každou návštevou, pýtal sa na známych a všetkých nechával pozdravovať. Keď sme ho krátko pred smrťou navštívili, mal v stroji rukopis majúci viac ako 520 strán. Závažná choroba však nedopriala rozšíriť jeho rozsiahle dielo.“ Fráter Elzeár pamätal i na svojho nástupcu za organom malackého chrámu.

MILAN DOBROVODSKÝ

MALAČAN

SPRAVODAJCA MsV KSS a RADY MsNV

Február 1987

Ročník III

Číslo I

Bývalý šéfredaktor Jozef Klačka

Pavol Hallon s manželkou

Nesmelé začiatky

Malacký hlas tak, ako ho poznáte, vychádza už dvadsať rokov. Pôvodne šesťstranový mesačník začal vychádzať v roku 1990 ako vyústenie mesačníka Malačan. Garantom novín bolo Mestské osvetové stredisko.

Nepredajné noviny Malačan vychádzali od roku 1984 ako spravodajca mestského výboru KSS a Rady Mestského národného výboru. Šéfredaktorom bol Ladislav Maláček, redakčná rada mala osem členov. Výtvarnou redaktorkou bola Jana Sedláková, ktorej hlas ešte aj dnes počúvate z mestského rozhlasu. „Išlo o noviny, ktoré reflektovali dôležité udalosti, akými v tých časoch boli rôzne politické výročia, výstavba, kultúra či šport. Podujatím, ktoré-

mu sa vtedy venovala veľká pozornosť, boli Záhorácke slávnosti, ktoré sa zvykli konať buď v Zámockom parku, alebo na priestranstve medzi budovou pošty a okresného riaditeľstva policajného zboru,“ spomína J. Sedláková. Malačan z februára 1987 je plný básničiek, viažucich sa ku koncu vojny, i záväzkov, týkajúcich sa rozvoja mesta. Ide o záväzkové hnutie občanov, ktorí si za cieľ stanovili napríklad aj vybudovanie kúpaliska a skráslenie životného

prostredia. Nechýbala ani rubrika Záhorácke okénko, v ktorom sa čitatelia mohli zabaviť na záhorácky písaných poviedkach. Súčasťou bola tiež krížovka. Noviny sa vtedy distribuovali prostredníctvom kolportérov, alebo ste si ich zadarmo mohli vypýtať vo vybraných novinových stánkoch. Takýto systém fungoval dlho. Čo vtedajších radných presvedčilo o tom, že Malacky potrebujú svoje noviny? „Chceli sme, aby boli občania o činnosti národ-

Aké rubriky ste čítali v minulosti?

AJ TOTO SÚ MALACKY
POLEMIKA
JEDNOU VETOU
KTO JE NA FOTOGRAFII?
RECENZIA
FEJTÓN
JEDEN DEŇ S...
HLAS ĽUDU
ZÁKON V OFSAJDE
PRÁVNÍK RADÍ
NAŠŮ REČŮ
KTO JE TO?
SPOVEDELNICA
HOROSKOP
ZABÁVA NÁS...

RECEPT
ZÁHORÁCKE OKÉNKO
BOLI SME PRI TOM
REGIÓN
BURZA FÁM
MONITORING
INVALIDNÝ SPRAVODAJCA
PIŠU O NÁS
POZNÁTE SVOJHO
POSLANCA?
VYUŽIETE SI PAPUČE A PRÍDTE ZA KULTÚROU
POD JEDNOU STRECHOU

Kolportéri, ktorí si roznášaním Malackého hlasu privyrábali.

ného výboru informovaní,“ približuje Jozef Kozel, vtedajší predseda mestského národného výboru. „Nemali sme síce taký široký záber, ako majú noviny dnes, no snažili sme sa počúvať hlas ľudu. V novinách sme sa viac zaoberali osvetou a činnosťou národného výboru. V redakčnej rade sme spájali to, čo prerokovala mestská rada a komisie. Hovorili sme viac o rozvoji mesta, pýtali sme sa na názory ľudí a obracali sa na občanov,“ povedal J. Kozel, kto-

Nesmelé začiatky

Dokončenie z 1. strany občanov," povedal J. Kozel, ktorému v Malackom hlase chýbajú názory čitateľov, ale aj informácie o rokovaní územného plánu.

Bola to „makačka“

Ako vyzerala práca redaktora v 90. rokoch? Články, ktoré jednotliví redaktori napísali, prepisovala na písacom stroji Irena Hašková. Vtedy už bola na dôchodku. Prepisovala aj rukopisy prispievateľov z tlačív. Noviny vznikali na základe tzv. zrkadiel. Išlo o list papiera vo veľkosti A4, z ktorého sa asi tretinový pás odstrihol. Na túto obstrihanú stránku sa prepisovali rukopisy. Takto zapísaná strana sa lepila na veľký rys. Tých bolo presne toľko, koľko strán mali mať noviny. Ak sme na ryse objavili chybu, bolo potrebné písmenko znovu naklepnúť, vystrihnúť a pinzetou ním prelepiť chybu v texte. Korektúra vtedy nebola, za správnosť zodpovedal každý redaktor sám. Jazyková redaktorka Eva Žilavá pracuje pre mestské médiá až od septembra 1994. Prvým šéfredaktorom novín bol Jozef Klačka, po čase ho nahradil spisovateľ z Bratislavy Rudolf Čižmárik. O niekoľko rokov sa J. Klačka na svoj post vrátil. Po tom bolo dokonca v silvestrovskom čísle 12/1995 vyhlásené pátranie v takomto znení: *Mestská polícia v Malackách, redakcia Malackého hlasu Bratislava pátra po šéfredaktori Malackého hlasu Jozefovi Klačkovi, nar. 11. 2. 1947 v Plaveckom Štvrtku. Nebezpečného novinára Jozefa Klačku hľadáme, pretože svojim ostrým perom opakovane napáda nešváry v našom meste, pričom perom útočí často bez výstrahy a hlavnehlava. Akékoľvek informácie o hľadanom J. K. žiadame poskytnúť na telefónnom čísle 72 21 29. Za poskytnutie informácie, ktorá by viedla k nájdeniu hľadaného J. K., je určená odme-*

na – jedno číslo Malackého hlasu č. 12/1995. Za spoluprácu vopred ďakujeme!

Za dvadsať rokov existencie šéfovali novinám napríklad Emília Jalšovská, Miroslav Juza či Ivana Potočnáková. Nie vždy vaše noviny vyzerali tak, ako dnes. Čítať ste ich mohli vo formáte A4, naopak, v rokoch 2003 a 2004 bol ich formát ešte o niečo väčší než v súčasnosti. Malacký hlas dostávate takmer

Redakčný tím v roku 2004. Zľava J. Sedláková, L. Vidanová, V. Zapletal, T. Búbelová, I. Potočnáková, S. Osuský a E. Žilavá.

počas celej jeho existencie zadarmo. Zo začiatku ho rozdávali kolportéri, asi dva roky boli noviny s poplatným. Pár korún, koľko noviny stáli, slúžilo ako odmena pre študentov, ktorí si predávaním novín privyrábali. Čo sa dialo s novinami, keď boli všetky články hotové? Ešte pred elektronizáciou sa noviny tlačili v Senici. Tam ich bolo potrebné odviezť a po týždni už vytlačené odoviesť naspäť a vlastnými silami distribuovať. Neskôr sa tlačili v Malackách.

Robme veci inak

Malacký hlas dnes vychádza v náklade 7500 kusov a každá domácnosť ho prostredníctvom poštových doručovateľiek dostáva priamo do schránky. V minulosti bol náklad novín oveľa nižší. Na začiatku to bolo približne 800 kusov, neskôr 1500–1700 kusov. Vtedy šlo o mesačník, posledných päť

rokov vychádzajú mestské noviny ako dvojtýždenník. Výnimku predstavovala niekoľkomesačná pauza v roku 2009, spôsobená finančnou krízou. Kým v minulosti trávili noviny v tlačiarňi týždeň, dnes sú vyexpedované maximálne za dva-tri dni. Celý náklad novín rotačka vytlačí za približne 10 minút!

Úplne inak vyzerala pred niekoľkými rokmi aj grafika novín. „Fotografie boli z dôvodov obmedzeného priestoru maximálne cez dva stĺpce, dnes si už dokážeme vytvoriť priestor aj na troch, na titulke na štyroch stĺpcoch,“ hovorí grafik Peter Jackanin, ktorý grafiku Malackého hlasu vytvára od roku

roky. Teraz už s úsmevom spomína na rozhorčenie, ktoré vyvolalo uverejnenie fotografie sporo odetej dievčiny. „Bolo to asi v roku 1991. Išlo o odľahčenú fotku, symbolizujúcu spomienku na leto. Vydanie novín vtedy spustilo vlnu nespokojnosti najmä u starších ročníkov,“ spomína si I. Šrámková.

To, že Malacký hlas má vysokú úroveň a prináša kvalitné spravodajstvo, nie je názor hŕstky prívržencov, ale aj odbornej poroty. Noviny získali 2. priečku v celoslovenskej súťaži regionálnych periodík – Miestne noviny 2007 v kategórii noviny, časopis mesta, mestskej časti. Prvé miesto obsadili Bratislavské noviny, ktorých náklad, počet redaktorov i rozpočet sa s podmienkami vydávania Malackého hlasu nedajú porovnávať. Súťaž o najlepšie noviny vyhlasoval časopis Národná osвета, Slovenský syndikát novinárov, Klub regionálnej a podnikovej tlače SSN, Katedra žurnalistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, týždenník miest a obcí Obecné noviny a Národné osvetové centrum.

Význam mestských médií vidí tiež primátor Jozef Ondrejka. „Médiá sú dôležité, ak poskytujú pravdivé informácie. Len vtedy má ich existencia význam. To, že Malacký hlas dostáva každá domácnosť zadarmo priamo do schránky, je obrovská výhoda. Lepšie by ešte bolo, keby aj viac Maláčanov noviny čítalo,“ mieni primátor. A čo by na Malackom hlase zmenil? „Nemám potrebu niečo meniť. Najlepšie by bolo, keby občania sami navrhovali to, čo im v novinách chýba,“ dodáva.

Malackému hlasu len to najlepšie poprial aj bývalý primátor, dnes už poslanec MsZ Vladimír Moravčík. „Je to jedno z médií, ktoré v rámci mesta podporuje šírenie informácií a utváranie verejnej mienky. V čase, keď sme mestské noviny zaviedli, sa o tlač zaujímali najmä politické strany. Ich noviny často menili názvy a obsah bol tiež neucelený. Preto bolo potrebné, aby sa nejaké periodikum zaoberalo aj otázkami mesta,“ hovorí.

SIMONA ŠIPOVÁ

Noviny očami tvorcov

Bývalým vedúcim redaktorom Ivane Potočňákovej a Jozefovi Klačkovi, redaktorky na materskej dovolenke Lucii Vidanovej a dlhoročným prispievateľom Mariánovi Polakovičovi a Antonovi Paštekoví sme položili štyri otázky, týkajúce sa ich práce pre Malacký hlas:

1. Prečo ste si vybrali prácu práve v Malackom hlase?

2. Akým spôsobom ste sa pokúšali vnieť do novín niečo nové, svojské?

3. S akými najväčšími problémami ste sa v redakcii borili?

4. Čo želáte Malackému hlasu k narodeninám?

Ivana Potočňáková

1. V roku 1999 som prijala, a nazaj rada, pracovnú ponuku so zadaním urobiť z Malackého hlasu noviny. Budem v tejto chvíli neskromná – myslím si, že sa to podarilo.

2. Celkom jednoducho: stačilo stavať na všetkom pozitívnom, čo vytvorili predchodcovia a redakčnú prácu sprofesionalizovať. Zásadné zmeny sa dotkli obsahu i formy. Periodikum dostalo novinový formát, dôstojné miesto získala kvalitná fotografia, spravodajstvo sa oddelilo od publicistiky. Teším sa, že pevná štruktúra novín i niektoré stabilné rubriky, ktoré sa zrodili kedysi v roku 2002, žijú dodnes.

3. V redakcii mestských médií sa mi prihodilo to, o čom mnoho novinárov iba sníva. „Tu máš priestor, rob noviny, ako najlepšie vieš.“ V roku 2008 získal Malacký hlas 2. miesto v celoslovenskej súťaži o najlepšie mestské noviny, ktorú organizovalo Národné osvetové centrum a Slovenský syndikát novinárov. Tento úspech nás spolu s redaktorkou Luciou Vidanovou povzbudil postaviť si odvážny cieľ: dať priestor investigatívne. Hľadať zdroje, pátrať po súvislostiach. Poskytovať verejnosti informácie, ku ktorým nemá šancu sa inak dostať. Ukázalo sa, že na takúto prax Malacký hlas nedorástol. Je smutné, že investigatívna žurnalistika na Slovensku vymiera. Aj jej vlajkovej lodi – markízackej Palbe, už zazvonil umieráčik. Napokon, je to aj otázka spoločenskej objednávky. Čitatelia a diváci už majú dosť káuz a problémov. Prahnu po pozitívnych informáciách.

4. Malacký hlas mal vždy to šťastie, že ľudí v redakcii to spolu bavilo. Nadšenie a spolupatričnosť sa celkom prirodzene tavilo do práce. Či už to bola generácia zakladateľov okolo Jozefa Klačku, môj tím so Stanom Osuským, Evou Žilavou a neskôr Luciou Vidanovou a Táňou Búbelovou alebo súčasný omladený káder. Devízou je aj široký okruh prispievateľov, ktorí tvoria za vati-

kánsku menu. Dvadsaťročnému mládenčekovi želim stabilné a kvalitné redakčné zázemie, aktívnych a spokojných čitateľov a mestskému rozpočtu dostatok financií na jeho vydávanie.

Jozef Klačka

1. Pracoval som v bratislavskom Večerníku, písal som pre Hlas ľudu i Rolnícke noviny. Do malackých novín ma nalákal vtedajší primátor Vladimír Moravčík. Vraj aby som sa netrápil a išiel k nim. Malacký hlas sa vtedy robil len tak amatérsky. Povedal som si, prečo nie. V Malackách som býval, novinárčina ma bavila, chcel som nejakú prispieť k rozvoju novín. Vytvorila sa tu dobrá partia, absolvovali sme rôzne podujatia a pre mňa to bol vlastne koníček.

2. Vychádzal som z toho, že som tu mal veľa kamarátov. Bavilo ma divadlo a kultúra, chodil som na rôzne festivaly. Mal som široký okruh známych, najmä športovcov. Mať všade známych a priateľov – to je základ pre každého novinára.

3. Nemyslím si, že sme mali nejaké problémy. Ak..., tak len s nejakým veľmi kritickým článkom. No a, samozrejme, „fofry“ počas uzávierky. Spolupracoval som s Antonom Paštekom, s výborným kolegom, s ktorým sa vždy dalo dohodnúť.

4. Malacký hlas dodnes rád čítam a želim mu, nech ďalej funguje. A najlepšie ako týždenník, kvôli aktuálnosti. Do toho však treba zangažovať sponzorov. Malacký ako okresné mesto by si týždenník zaslúžili. Keď noviny porovnávam s ostatnými mestskými, teším ma, že patria k tým najlepším.

Lucia Vidanová

1. Ona si vybrala mňa. V januári 2004 som ako študentka nastúpila do redakcie na diplomovú prax, počas ktorej si ma „preťukla“ moja niekdajšia šéfkva Ivana Potočňáková. Potom, čo vyhrala konkurz na vedúcu oddelenia, prišla priama ponuka. A tak som od marca „mala na krku“ výrobu novín, hoci pred-

tým som nad týmto povolaním nevažovala. Náhody však neexistujú. Takmer päť rokov za redakčným stolom ma nielen v profesijnom, ale aj v osobnom živote obohatilo o cenné skúsenosti.

2. Dostala som šancu, ktorá sa nenaskytne každému – pretaviť „vlastnú“ teóriu z diplomovej práce do praxe. Od septembra 2004 sa tak zmenila mesačná periodicita na dvojtýždennú, noviny sme začali doručovať do každej domácnosti, „sfarebneli“, menili grafiku, logo, vznikali nové rubriky. Jednou z nich bola dodnes fungujúca – Jedna pani povedala, v ktorej sme sa pustili do objasňovania mnohých dezinformácií, ktoré sa medzi ľuďmi v meste šírili. A tak sme napríklad hneď v jej úvode zverejnili výplatnú pásku primátora. Mrzí ma však, že čitatelia boli viac pasívni a tipy na fámy posielali zriedka.

3. Hovorí sa, že papier znesie všetko, ale prinášať objektívny pohľad na problémy, ktoré každý vidí po svojom, je náročné. Novinár sa nemôže „zavdčať“ každému, ak si chce zachovať svoju tvár. Hľadanie rovnováhy medzi protichodnými názormi na vážne témy je azda najťažšie. A k tomu pracujete s obmedzeným priestorom a časom aj osobnými kapacitami.

4. Najmä veľa verných a aktívnych čitateľov. Tí sú pri našej práci najdôležitejší. Tvorcom novín veľa odvahy a kreativity pri realizácii inovácií, ktoré budú noviny posúvať vpred. A nech ich v tom naďalej podporuje aj vydavateľ (mesto Malacky) nielen finančne, ale aj morálne. Veď Malacký hlas má pri informovaní občanov dôležité miesto, tak nech si ho ešte upevňuje.

Marián Polakovič

1. Do Malaciek som prišiel bývať v roku 1976. Pre prácu v redakčnej rade ma zlanáril jej vtedajší členovia Anna Landlová, Jožo Klačka, Jana Sedláková a pre mňa nezabudnuteľný básnik Rudo Čizmarík, ktorý už nie je medzi nami. Prečo som sa na tú prácu dal? Lákala ma a

mal som tak z pozície autora krížoviek ponúknuť ich tým najbližším čitateľom. Ľudia ich lúštili, a to bola pre mňa najväčšia odmena.

2. Snažil som sa vytvoriť krížovky primerané regiónu, v ktorom žijeme. Tvoril som ich v „záhoráčtine“, orientoval som ich na dobu, v ktorej sme žili, ukrýval som do nich vtipy, ľudové múdrosti, ale aj veľa poučných vecí z rôznych oblastí života.

3. Nikdy som nemal problém v komunikácii s členmi redakčnej rady alebo zástupcami mesta. Najradšej však spomínam na spoluprácu s Ivanou Potočňákovou a nakoniec s Luciou Vidanovou. S nimi sa všetko riešilo ozaj ľahšie, pretože vedeli načúvať aj iným ľuďom.

4. Len to najlepšie. Som na tieto noviny neustále pyšný, i keď v nich už nepracujem. Ten vzťah je vo mne a asi to tak zostane stále. Prajem jeho terajším tvorcom úspešné vydania a žičlivosť funkcionárov mesta v ich ekonomickom zabezpečovaní.

Anton Pašteka

1. Asi hlavne preto, že som Malacčan. Bol som pri jeho vzniku. Ďalej asi preto, že som dlhé roky poslancom mestského zastupiteľstva a mojím želaním bolo, aby sa Malacčania čo najviac dozvedeli o dianí v meste, a ja som fandil hlavne oblasti športu, kde sa dlhoročne angažujem. Samozrejme, že som nezabúdal ani na školstvo či činnosť mestského zastupiteľstva. No ak novinarskej práci mi pomohlo i niekoľkoročné dopisovanie do denníka Šport.

2. Založil som niekoľko rubrik, venovaných oboznamovaniu sa so športom v meste, s osobnosťami poslancov a ich činnosťou, a určite zaujímavé bolo i komentované spravodajstvo zo zasadnutí MSZ, ktorého práca v jeho začiatkoch bola zaujímavá i pre čitateľa.

3. Ja som pracoval ako externý redaktor, ktorý sa venoval hlavne už spomenutým oblastiam. S ostatnými redaktormi okrem šéfredaktora som sa stretával len počas zasadnutí redakčnej rady. Asi hlavným problémom bolo rozhodovanie, čomu dať v uverejnení prednosť, pretože vždy bolo viac príspevkov ako možností uverejniť. Hoci problémy boli aj iného charakteru, vždy sa vyriešili, redaktori boli vždy „dobrá partia“.

4. Aby nikdy nezanikol a slúžil a patril všetkým tým, ktorí majú naše mesto radi.

-red-

MALACKÝ HLAS

SPRAVODAJCA MsV KSS a RADY
Február 1987 Ročník III

Malacký hlas

VYDÁVA ZÁHORSKÉ CENTRUM KULTÚRY V MALACKÁCH
PRE MsZ, OBČANOV MALACIEK A „ZÁHORÁKÚ“
ROČNÍK IV. ČÍSLO 3/94 CENA 2 \$K

V tieto februárové dni mi vždy prídu najmä dve nezabudnuteľné spomienky. Jedť k príprave a samotnej prehliadke ľudových na námestí SNP v Bratislave v roku 1953, pochoďovali dve roty príslušníkov ľudových z celého Slovenska. Boli sme srdečne pozd od dojatia nám tiekli slzy radosti a odhod naďalej brániť svoju socialistickú vlasť. Druhá sa viaže k Prahe a zostane mi neti pamätí. Ako príslušníčka LM v marci 1953 so na stráži pri tryzne prvého robotníckeho pr ta súdruha Klementa Gottwalda.

ANкета nového Malčana

Autor:	Písala (korešpondentka):	Dátum:	Strana:

V pravidelnej ankete sa budeme pýtať občanov mesta a ich pravidelných, či náhodných návštevníkov o vzťahu k Malackám na živote okresného mesta páčia a čo nie. Proste či má dozvedieť od ľudí rôzneho veku názory, aby sme mohli vykresliť to, čo sa v Malackách odohráva, kde te a čomu treba vysloviť uznanie.

Jediná otázka: Aké plusy, či mínusy vidíte, či cítite v V.L. technik: Ja tu v Malackách len presedám z vlaku n bus. Sú to už roky, ale Malacky sa v porovnaní s inými mest mejnía len minimálne. Chodím po Slovensku a čo sa vybudov unde a tu sa spalo (sú hotové zázraky. Vaď stačí sa len poz vedľa do Pezinka, Medry, Holíč a atď. Lenže tam sú starostli primátori doslova stocovia mesta a nie návštevníkmi."

Milan Š., dôchodca: "Žijem tu dlhé roky, ale také sťažnosti som ešte na vedenie nášho mesta nepočul. Zoberme si len dôchod cov. Tí čo sú na Prvého mája, alebo Čulenke, o tých je postarané, papalášom, aby sa tam išli pozrieť, aká je v Zehare starostlivosť o dôchodcov."

Viera M., študentka: "Pečúvam doma deda, rodičov, samé hundranie čo všetko by malo, mohlo byť v Malackách. Istým spôsobom je to odraz celkovej situácie v spoločnosti. Je málo skutočného záujmu o problémy iných, o zlepšenie podmienok v ktorých žijú. Prečo by však Malacky mali patriť k čiernym bodom?!"

František V., robotník: "Čo si zarobím, to mám, ja sa do žiadnej politiky nestarám. Ale dokáže ma rozčúliť, keď sa niekto nemôže dostať na kus reči aj pol roka k primátorovi. Čo je Boh?"

Takto vyzerali redakčné rukopisné strany (tie mali 30 riadkov a v riadkoch po cca 60 znakov). V hlavičke muselo byť uvedené meno autora, meno toho, kto „rukopis“ prepísal, dátum a strana, na ktorej mal byť príspevok uverejnený. V tomto prípade ide o anketu. Anketa, naklepaná mechanickým písacím strojom, síce hlavičku nemá, no na jej tretej, poslednej strane je uvedená redaktorská značka /ka/.

SLOVENSKO NAŠE

Čo v poslednej dobe v duši tak často zneje mi? Slovensko mladé! Slovensko rodné!

To myšlienka dávnych či sa ozýva stáročným Slovákom pokoja nedáva.

Naši národovci ju po slovenských končinách šíriť svoje srdcia túžbe po slobode oddali a svoje životy padnúť nechali.

Slovač moja r v dejinách či veľa si slávi synov male konečne s svojho vy

Slovens krásne Zrodil v ne! Vlasť vč de d

FOTOFEJTÓN NA SLOVENSKÚ NÔTU

- 1. Smutná naša vlasť.
- 2. Nad čím sa hlboko zamýšľa so stisnutými sánkami Ján Černo-gurský?
- 3. Rázny odchod bývalého premiéra Vladimíra Mečiara.

FOTO: Ľubo HERÓDEK

malacký hlas

ROČNÍK V. ČÍSLO 6/1995 CENA 2 \$K

Doteraz sme mali možnosť obzrieť si Malinu iba zvonka, od 17. júna ju môžeme „okásiť“ i zvnútra!

Vážení spoluobčania, milí hostia, pri porovnaní RN podľa schvaľovacieho protokolu z roku 1988, kedy RN tohto objektu spolu predstavovali 28,7 mil. Kčs a dnešnej sumy 85 mil. Kčs, iste sa Vám natis-

... „V čom bude spočívať význam tohto športového stánku? Predovšetkým v tom, aby sme chvilu nášho oddychu strávili nielen kultúrnym využitím na rôznych podujatiach alebo prácou na záhradkách, ale aj načerpaním fyzických síl, získaním odolnosti proti nepriaznivým vonkajším vplyvom či dennodenným stresom. Inými slovami – využij všetko, čo nám daný objekt poskytnie a ponúka počas celého roka.“

Maláčania otvorili Malinu

Považujem si za česť, že mám možnosť o malú chvíľu sprístupniť priestory ŠH a KP. Tento stánok so športovým, ale aj s rehabilitačným využitím je dlhoočakávaným objektom nielen pre aktívnu športovú verejnosť, ale aj pre ostatných občanov, deti a mládež v regióne Záhoria.

Malina rozkvitla

Nesáva sa často v týchto mesiacoch, aby sa odovzdávala pre obyvateľov miest, alebo obcí športová hala s hodnotou vyše 80 miliónov korún. Stalo sa tak v sobotu 17. júna v Malackách a to bola nemalá paradá. Takmer 12-hodinový program mal svoj cveng a premleno sa tu vyše tritisíc návštevníkov.

Malacké časopisy

O prierez časopismi, vydávanými v Malackách, sa postaral bývalý kronikár mesta Pavol Hallon, v článku Staré malacké časopisy, ktorý vychádzal na pokračovanie v rokoch 1999–2000.

Ako sám napísal, tému si vybral preto, „aby sa naši obyvatelia, najmä Novomaláčania, dozvedeli niečo viac o kultúrnom dedičstve mesta“. Časopisy rozdelil na náboženské a svetské. Prvý časopis, venovaný Záhorákom, vychádzal od roku 1930 a niesol názov Slovenské Záhorie. Ako uvádza P. Hallon, „najdlhšie vychádzal stavovský časopis slovenských kominárov Vestník kominárskych pomocníkov“. Za najpopulárnejší označil detský časopis Priateľ dietok, ktorý vo svojej konečnej fáze vychádzal v náklade 35000 kusov. Serafínsky svet, vedený malackým literátom Liborom Mattoškom, mal prílohu Naša mládež, kde debutovali slovenskí básnici študujúci v malackom gymnáziu, medzi inými i Svetoslav Veigl. Takisto vychádzal vo vysokom náklade, treba však podotknúť, že tieto časopisy boli šírené po celom Slovensku.

Maturovali s úspechom

Celkovo maturovalo 105 žiakov. V stručnej charakteristike: v IV. A to bolo 35 žiakov – vyznamenaní 22, veľmi dobrý prospech 8, prospech 5, V, IV. B – celkovo 36, vyznamenaných 22, 6, B, P. Vo IV. C celkovo 34, vyznamenaných 19, 11, VD, 4, P. Spôjka sme sa, ktorým smerom sa naši gymnazisti obrátia z našich tried. Predovšetkým si podľa slov Miroslava Krúmu vybrali žiaci filozofický smer, pedagogiku, medicínu, ekonómiu, FITS. Z malackého gymnázia rektori Jiaci študovali aj študujú v zahraničí, ale maturojú napokon v našom meste. Maturovaní ostali, takže vedenie gymnázia si so spokojnosťou vytyčilo a opäť sa potvrdilo, že naše Malacky, ktoré ostávajú ošlavia 400. výročie vzniku škôlky u nás, majú neustále dobrých pedagógov a zakladajú úspešnú tradíciu.

Pálčivé problémy minulosti

Čo trápilo Malačanov pred dvadsiatimi rokmi? O čom informovali noviny 15 rokov spät? Prezeraním archívu každý zistí, že za dvadsať rokov sa toho veľa nezmenilo. Aj dnes obyvatelov Malaciek najviac ťaží výstavba v centre mesta, málo kultúrnych podujatí, stav železničnej stanice a riešenie rómskej otázky. O čom všetkom sa písalo?

Napríklad v roku 1995 bola jednou z najvýznamnejších udalostí návšteva prezidentského páru, Michala Kováča s manželkou Emíliou. Do Malaciek prišli 9. februára a prezidenta zaujímala problematika mesta. Spolu s manželkou si prezreli pamiatky mesta a po debatovali i s dôchodcami. Malacký hlas informoval tiež o novej metóde operácie žľzníka, o laparoskopii i o prísaha vojakov, plniacich si svoju povinnú vojenskú službu v malackých kasárňach. Noviny sa zaoberali aj sťahovaním Rómov z Partizánskej ulice na Vinohrádok, ktoré sa napokon nekonalo. Témou čísla 6/1995 bolo otvorenie športovej haly Malina. Jej prevádzkovateľom bola spoločnosť Malsport. Takmer celá strana patrila aj dodnes obľúbenému miestu – bufetu Srdiečko. V tento rok vznikla i linka dôvery, ktorá bola napokon v minulom roku zrušená.

V roku 1996 sa Malacky stali okresným mestom. Pri tejto príležitosti sa v rubrike Sondy – názory – postrehy objavila anketa a v nej odpovede na

otázku, čo si respondenti mysli o tom, že Malacky majú byť okresom. Vtedy 63-ročná Jozefa Slámová z Gajár význam tohto kroku ocenila: Bude to lepší! Takto sa za bárjakú mrňovinu moseuo lecet do Pezinka... Šak já už nebudem nic vybavovat, ale pro tých druhých, pro šeckých to bude lepší... Redaktorov mestských novín zaujal aj príbeh Lindy Lenčovej, dnes Rezešovej. 4. novembra odletela do Indie, kde bojovala o titul Miss World 1996.

Noviny z roku 1997 priniesli informácie o Malackom pedagogickom múzeu, ktoré bolo ešte v prvorepublikových časoch zriadené v priestoroch ZŠ Dr. J. Déreera. V tomto roku oslavovala 45. výročie aj základná umelecká škola, náš okres bol postihnutý povodňami. Uverejnený bol rozhovor s výtvarníkom rozbiehajúcim svoju kariéru Róbertom Makarom. Vo februári 2010 získal Pálfiho srdce.

Roky 1998 a 1999 žili prípravou na let do vesmíru kozmonauta z Malaciek Ivana Bellu. V roku 1998 sa v Malackách do-

konca konal jarmok, organizovaný mestom a Záhoráckym centrom kultúry.

Rok 1999 bol osudový pre rodinu Sivákovcov. Malacký hlas v čísle 12/1999 priniesol takúto informáciu: Deviateho deviaty tisíc deväťsto deväťdesiatdeväť o deviatej hodine a deviatej minúte sa na pôrodníckom oddelení Nemocnice s poliklinikou v Malackách narodil malý Filip. Nemluvína isto netušilo, že v jeho rodnom liste bude odrazu toľko deviatok.

Aj noviny z roku 2000 sa zaoberali životom neprispôsobivých občanov, nad ktorými sa trápili zamestnanci okresného úradu. Článok z čísla 3/2000 s názvom Problém zvaný Partizánska sa zaoberal zdevastovaním bytovky Rómami. Tá bola už vtedy v takom stave, že podľa znaleckého posudku hrozilo zrútenie strechy.. Suterény boli zaplavené kanalizačným odpadom a na chodbách boli ľudské výkaly. Dnes tá istá rodina „pôsobí“ na Družstevnej ulici. Dvojčíslo 6, 7/2000 prinieslo naopak dobré správy. Správa kúpaliska prešla pod spoločnosť AD HOC

a primátor Jozef Ondrejka ešte prázdny bazén pokrstil. Rok 2000 priniesol aj viac kritických pohľadov na kultúru v našom meste, napríklad Quo vadis, malacká kultúra? Alebo Kultúra v našom meste potrebuje reformu!

Po celý čas vydávania Malackého hlasu sa do popredia dostávali informácie týkajúce sa malackej nemocnice. Číslo 3/2001 prinieslo článok Nemocnica očami lekárov: Škoda, že prostredie nám zovšednelo.

V roku 2003 asi najviac tešila Malačanov kúpa mamografu, poslanci si lámali hlavy nad schválením či neschválením návrhu na výstavbu Lidlu.

-nasi-

Kde nás najst?

Redakcia Malackého hlasu zmenila svoje pôsobisko hneď niekoľkokrát. Na začiatku sídlila v priestoroch Mestského osvetového strediska na Ulici 1. mája, po čase prešla pod mesto. Úrad mal vtedy svoje miesto v budove dnešného Okresného súdu na Mierovom námestí, no aj ten sa presťahoval. Kým sa usadil v bývalej naftárskej budove na Radlinského ulici na 3. poschodí, istý čas mu patrili priestory dnešného Mestského kultúrneho centra na Záhoráckej ulici.

-sisa-

V 90. rokoch sa veľkému úspechu tešila rubrika FEMINA KLUB, neskôr známa ako CVIČME S EVOU! Rubrika pozostávala asi z piatich fotografií, na ktorých niekdajšia vicemiss fitness 1993 Eva Vargová ukazovala, ako správne cvičiť a získať kondíciu. Pre špeciálne retro vydanie Malackého hlasu sme ju nahovorili, aby si pred naším objektívom zacvičila ešte raz. Sama sa za viac ako desiatku rokov veľmi nezmenila, iné je len oblečenie. Čo myslíte?

NAŠŤ REČŤ

alebo
jak byuo, jak je,
a jak bude...

Jak sme si uctili tecinu z Ameriky

Moc rokŤ dozadu, ked sem byua eŤte takŤ hepa, dojeli k-nŤm z-Ameriky tecina Anka. EŤe neŤ doŤli, ťeci sme sa chystali na tŤ vzŤcnu nŤvŤstvu. VŤady sa robiu porŤdek, sceny sa lŤčili, pŤskem sa obrovnŤvauo, dvŤr sa zametau, pŤkli sa drobŤnŤky, kŤmiau sa hus.

Tecina dojeli, nevŤm, uŤ čím nŤs dzeci podzdelili, ale moc teho nebyuo. Hoscina byua, jak sa patŤr a-po dalŤŤ dni sa chodziuo po rodzine. VŤady nachystanŤeho jedziva a-piciva. Ked uŤ teho byuo moc a-moc a-tecine sa ukonau ťaŤudek, aj nohy vypovidali jednŤeho dŤna nŤŤŤ starence coby ťvagrovej: „NŤ ťuj, Bjeta, neskŤj nikam nechodzme, jŤ uŤ tŤch kurenec a-ťeckŤeho mŤm po krk, uvar neco lachčŤiho.“

V tem ťasi sa zaťau u nŤs na dzedzine varit puding, kdo jak umjeu. NaŤa starenka, kuchŤrka chŤyrna za suobodna sŤŤili ve VŤdni a tady, co sa tam aj priuťili, sceli sa vytŤhnŤt. Prihodzili do tranťportu Ťcinek, aby sa friŤsko rozhorauo, odtŤhli koleťko z platne, posadzili tam hubokŤ pŤnvu, nalŤli mlŤka, zavarili puding a byuo to raz-dva hotovŤ. PonalŤvali to takŤ ohnivŤ na hubokŤ tarŤlky, nakrŤjali chleba, vytŤhli uŤiťky a s hrdosŤu v huasi povidali: „No, Anko, jedz! Je to velice dobrŤ, takŤ eŤe nejeduas.“ Tecina sa na to kukli, uŤiťkŤ u poprelŤvali, ovoŤali a opŤtali sa: „NŤ, Bjeta, co je to?“ „NŤ, moja Aniťko, to je puding.“ A na to tecina: „Ale u nŤs sa puding jŤ studenŤ, hustŤ a po objedze.“ A starenka nemeťkaua, odpovidali: „A u nŤs sa jŤ tepuŤ, ridky a na objed. Enem jedz, moja Aniťko!“ Tecine inŤŤ neostŤvauo, ked nesceli byt huadnŤ, jak sa do teho puscit.

UŤ sŤ obje dvje na druhŤm svjece, dŤj im PŤnbŤ lahke spoťnucŤ, ale jŤ podnes deŤ nevŤm, jak im to chuciuo.

MH 1/2003

MilŤ ťitatelia,
spoznaŤ na fotografii Annu BenkovŤ-RuŤiťkovŤ nebo-
lo nŤroťnŤ. SkŤste sa vŤak zahliadŤ dnes. OpŤt bude Ťloha jednoduchŤ. SpoznŤte na fotografii znŤmu tvŤr riaditelky nemenovanej malackej inŤtitucie?

KTO JE NA FOTOGRAFII?

TuŤŤte? Tak vezmite papier a pero a poŤlite nŤm svoje tipy spolu s nalepenŤm kupŤnom do 16. januŤra.

Ťitatelia pred ťtyrmi rokmi spoznŤvali na fotografii riaditelku Mestskeho centra kultŤry Janu ZetkovŤ.

V roku 2006 je ten sprŤvnŤy ťas, aby sme naťreli do svojich vedomostŤ o histŤrii mesta. V rubrike Kto je to budeme uverejŤovaŤ indicie o vŤznamnej osobnosti. SpoznŤte ju?

Narodil sa 12. jŤla 1907 v MalackŤch v murŤrskej rodine. Po stredoťkolskŤch ťtŤdiŤch na Obchodnej akademii v Bratislave zaťal pŤsobitŤ ako bankovŤ ŤradnŤk. Netrvalo vŤak dlho a stal sa z neho rozhlasovŤy redaktor a redaktor vydavateľstva Tatran. Tento vŤznamnŤy prozaik, prekladateľ, autor historickŤch ťivotopisnŤch prŤz, literatŤry faktu a rozhlasovŤch hier zomrel neťakane 23. 6. 1969 v Bratislave. Na jeho poťest sa v roku 2005 prvŤkrŤt uskutoťnila sŤtaŤ v umeleckom prednese poŤzie a prŤzy.

Ak viete, ktorej osobnosti medailŤnik Ťdajov patŤr, napiŤte do ...

MH 13/2006

Pod medailŤnikom sa v ťisle 13/2006 skrŤval Ludo ZŤbek.

SprŤvnou tipujŤcou z minulŤho ťŤsla bola Eva BrezovskŤ z Ul. M. OlŤovskeho, ktorŤ ku kupŤnu so sprŤvnou odpovedou pripojila i nasledujŤce slovŤ. „PoznŤm ju ako dobrŤ priatelku. TŤto ťena pre mŤna veľa znamenŤ. MŤ v sebe velkeho ducha, vŤdy mi vedela pomŤťt a poradiŤ. Nikdy som ju nevidela nahnevannŤ a zamraťennŤ, hoci urťite nemŤ ani ona ruŤovŤy ťivot. MŤ uŤlachtilŤ srdieťko a rozdŤva lŤdom lŤsku a pochopenie. Jej knihy sŤ pŤsanŤ ťivotom, dŤva do nich celŤ svoj ťivot a pocity. Je to jedineťnŤ bytosŤ plnŤ nehy, lŤsky. Jej Ťsmev rozdŤva pocit blaha. Jej slovŤ sa vŤm vryjŤ do duŤe a pŤsobia na vŤs tak blahodarne, ťe zabudnete, ťe mŤte nejakŤ starosti alebo problŤmy. Chcem tŤmto povedaŤ, ťe tŤto pani je stelesnenŤ anjel, ktorŤy si zaslŤŤi Ťctu a obdiv. KieŤ by bolo na svete takŤchto anjelov viacej. Hned' by bol svet krajŤŤ a oveľa lepŤŤe by sa nŤm v ťom ťilo.“

MH 1/2006

ZABŤVA NŤS PANI VOZŤROVŤ

– Ťuas', MaryŤo, ťe ot mŤja sa budŤ dŤchodky vypuŤcat tak, ťe poŤtŤrka bude f ten deŤ k tebe chodzit dvakrŤt, rŤno ti donese bellaspŤn a za hodzinu dŤchodek, – pouťŤ MaryŤu sŤseda.

...

– Abys' vjedzeu, idem do kina s druhŤm, ket ty sa nemŤŤ k niťemu, enem hledŤŤ do televizora, – kriťi vyparŤdzenŤ Anťa na muŤa. – Netrep, ťe ideŤ do kina s nekŤm druhŤm, kaŤdŤy porŤdnŤy chuap kukŤ dneskŤj fotbal, – oponuje Anťi muŤ.

MH 4/1998

RECEPT PANI VOZŤROVEJ

MandľovŤ torta

SPOTREBA

5 vajec, 160 g prŤŤkovŤho cukru, 100 g krupicovej mŤky, 70 g mandli

PLNKA

1 dl mlieka, 10 g hladkej mŤky, 250 g masla, 200 g prŤŤkovŤho cukru, 80 g opraŤenŤch mandli.

POSTUP

ŤlŤky vymieťame s polovicou cukru. Z dvoch bielkov uŤlahŤme tuhŤ sneh, do ktorŤho potom zamieťame druhŤ polovicu cukru. Sneh s mŤkou a zomletŤmi mandľami zlahka primieťame do ťlŤkov. Cesto dŤme do vymastenej a mŤkou vysypanej tortovej formy a upeťieme v stredne teplej rŤre. VychladnutŤ dvakrŤt naplocho prekrojŤme, plŤtky natrieme plnkou a zloŤme na seba. Vrch potrieme plnkou a ozdŤbime obielennŤmi mandľami.

Plnka: MŤku rozmieťame s mliekom a uvarŤme na hustŤ kaŤu. ZmŤknutŤ maslo vymieťame s cukrom, do ktorŤho potom po kŤskoch primieťavame vychladnutŤ mŤťnu kaŤu. Mandle dŤme do vriacej vody a nechŤme ich trochu povariŤ, aby lahŤŤe ziŤla ťupka. Potom ich ocedŤme a olŤpeme. Z olŤpanŤch mandli vyberŤme peknych 25 zŤn, ktorŤmi potom ozdŤbime vrch torty. Zvyšky mandli dŤme na suchŤ panvicu a opraŤime do ruŤova. Zomelieme a pridŤme do vymieťanŤho masla.

MH 8/2008

KTO JE TO?

JEDNOU VETOU

• 2. novembra sa uskutočnilo rokovanie medzi primátorom mesta Jozefom Ondrejkom a zástupcami spoločnosti ASO Pezinok, ktorá má záujem podieľať sa na budovaní závodu na triedenie odpadu.

• Riešenie technických problémov v stolnotenisovej hale bolo predmetom stretnutia J. Ondrejku so zástupcami firmy MAREKA 3. novembra.

• O sociálnom zabezpečení pracovníkov TEKOS-u rokoval konateľ spoločnosti Ing. Balúch s vedením mesta. Na stretnutí sa hovorilo aj o hľadaní priorít spoločnosti: má investovať do zariadení na zvoz odpadu alebo na čistenie ulíc?

• Postup vo formovaní euroregiónu bol hlavným bodom stretnutia na rakúskej pôde. Primátor J. Ondrejka so svojim zástupcom J. Bullom navštívili 3. novembra H. Hansyho, regionálneho manažéra z Zistersdorfu. Vytvorenie euroregiónu bude zodpovedať normám EÚ, v súčasnosti sa hľadá najvhodnejšia právna forma.

• Primátor J. Ondrejka podpísal 4. novembra na Ministerstve regionálneho rozvoja SR dve zmluvy o realizácii projektov. Prvý z nich bude zameraný na vznik turisticko-informačnej kancelárie v Malackách, druhý na vybudovanie štrukturovanej kabeláže v Inkubátore Malacky.

• Zástupcovia mesta sa stretli s investorm, ktorý bude na Mierovom námestí realizovať projekt výstavby polyfunkčného domu. Návrhom sa bude na svojom najbližšom rokovaní zaoberať aj komisia výstavby MsZ.

• J. Ondrejka uskutočnil 8. novembra v spoločnosti architektky D. Gažovej návštevu Zámockého parku. Jej cieľom bolo zmapovanie predpokladov na vytvorenie športovo-oddychovej zóny v areáli parku. Mobilná ľudová plocha, ktorá bude umiestnená na hádzanárskom ihrisku, tak nebude jediným novým športoviskom parku. Pribudne aj detské ihrisko, nová tribúna na kultúrne a spoločenské podujatia a úprava nekrutej tribúny na futbalovom štadióne.

MH 10/2004

Polmiliónová škoda na zámockej bráne

25. februára pri zväžaní zrezaných stromov v rámci rekonštrukcie Zámockého parku prišlo k vážnemu poškodeniu veľkšej vstupnej brány. V podvečerných hodinách hliadka mestskej polície operatívne zabezpečila priestor zábrami. Vodič auta, ktorý neprispôbil výšku nákladu podmienkam, bol vypočutý štátnou políciou.

Náraz poškodil najmä ľavý stĺp od cesty. Mesto ihneď kontaktovalo dodávateľskú firmu, ktorá práce v parku realizovala a tá bude zároveň znášať aj ná-

klady na opravu. 27. 2. už oba stĺpy zhodili, aby neohrozovali okoloidúcich. Po konzultácii s pracovníkmi Krajského pamiatkového ústavu v Bratislave bude brána vystavaná nanovo. Finančná škoda dosiahne podľa odhadov 500 000 Sk. Kovová konštrukcia brány bola dobudovaná len pred šiestimi rokmi na základe zachovaných historických fotografií pri realizácii projektu Obnova a rekonštrukcia Zámockého parku – I. etapa.

MH 5/2006

Vyberáme z odpovedí prednostu MsÚ Ing. Dušana Vavrince na interpelácie poslancov, ktoré odzneli na poslednom zasadnutí MsZ.

Parkovanie autobusov a kamiónov

Parkovanie na Pribinovej ulici pre autobusy a kamióny nebolo povolené, státie počas dňa budeme riešiť umiestnením značky Zákaz stáť od križovatky s Malým námestím po križovatku s Ul. 1. mája. Tak sa bude môcť stáť v tejto lokalite riešiť ako priestupok. V meste môžu stáť autobusy a kamióny len na vyhradených verejných priestranstvách. Na miestnych komunikáciách by mali parkovať tak, aby nevytvárali prekážku cestnej doprave. Na parkovanie na vyhradených miestach vydáva mesto časovo ohraničené parkovacie karty.

Štyridsiatka?

Ulice Stupavská, Štefánikova a Záhorácka tvoria priedah

PÝTAME SA ZA VÁS

cesty I/2 cez mesto. Je majetkom štátu v správe Slovenskej správy ciest, a. s. (SSC). Umiestňovanie značiek a akékoľvek úpravy na ceste a v ochrannom pásme cesty je možné len na základe súhlasu SSC. Aj na základe požiadavky občanov žiadame SSC, aby prehodnotila dopravnú situáciu a obmedzila povolenú rýchlosť na 40 km/h.

Odstavná plocha pred nemocnicou

Mesto Malacky na základe požiadaviek občanov aj poslancov MsZ zabezpečilo vybudovanie spevnenej plochy oproti nemocnici za účelom odstavenia áut návštevníkov. V priebehu leta zabezpečí vyloženie plochy zámkovou dlažbou. Časť zelenej plochy pri zámokom múre zostáva neupravená pre prípad komerčného využitia kaštiela, kedy by jeho vlastník dostal podmienku vybudovať

Fámy sa dokážu šíriť neuveriteľnou rýchlosťou. Veď koľkokrát ste počuli

z úst ostatných: počula si, že... Je to pravda, či nie. Často sa však i s nepravdou stotožníme. Aj to bol jeden z podnetov, prečo sme uviedli do života rubriku JEDNA PANI POVEDALA. Jej cieľom je vyvrátiť, či potvrdiť to, čo sa dostalo do našej redakcie alebo vám do uší.

„Platný územný plán predpokladá v lokalite za kúpaliskom, v tesnej blízkosti diaľničnej cesty využitie pozemkov ako polyfunkčné územie obchodu a služieb. Spracovaná štúdia pre danú lokalitu rieši potrebu osadenia obchodného centra, ktoré však nie je bližšie špecifikované. Smerom k záhradkárskej osade budú pozemky využité pre bytovú výstavbu formou malopodlažnej zástavby a rodinných domov. Treba však zdôrazniť, že uvedenom pozemky sú v súkromnom vlastníctve.“

**Ing. GABRIELA REHÁKOVÁ
MH 10/2004**

vať parkovacie plochy práve na tomto mieste.

Uzavrieť Břeclavskú, áno či nie?

Břeclavská ul. je jednosmerná komunikácia ako spojnica medzi Záhoráckou ul. a Ul. 1. mája. Služí najmä na zabezpečenie prístupu do objektu SBDO a na parkovisko za bytovým domom. Vjazd na Břeclavskú od Záhoráckej je cez most nad mlynským náhonom, ktorý je veľmi úzky a umožňuje len jednosmernú premávku. Nie je možné zabezpečiť tu spätný výjazd na Záhorácku aj kvôli napojeniu na cestu I/2. Z uvedených dôvodov nie je možné túto cestu uzavrieť ani v časti od vjazdu na parkovisko smerom k cintorínu. Ak sa v budúcnosti podarí zabezpečiť výjazd z parkoviska za bytovým domom na Záhoráckej ul. aj z budovy SBDO iným spôsobom, časť Břeclavskej ul. sa môže uzavrieť.

MH 12/2006

Asistentka tímu Zuzana Šimnová, Klára Hottmarová, Mária Jasenková, Gabriela Kalafusová a Daniela Kohútová (zľava) sa starajú o nevyliciteľne choré deti a ich rodiny.

„Smrť je prirodzenou súčasťou života,“ zhodli sa odborníčky z detského hospicu

Na stretnutie so ženami, ktoré si zvolili pre mnohých asi najťažšie povolanie, sa mi nešlo ľahko. Štyri odborníčky – lekárky Mária Jasenková a Klára Hottmarová, sociálna pracovníčka Daniela Kohútová a PR manažérka Gabriela Kalafusová však svojou spontánnosťou a otvorenosťou presvedčili, že pred smrťou a nešťastím netreba zatvárať oči. Pracujú totiž v jedinom detskom hospicu na Slovensku (v Bratislave), v neziskovej organizácii Plamienok.

Čo vás priviedlo k myšlienke založiť detský hospic?

MJ: Chcela som sa zaoberať onkológiu, lebo som videla, ako sa to robí v Prahe, čo ma inšpirovalo. Tušila som, že táto práca je o dlhodobých vzťahoch, keďže pacienti sa liečia aj roky. Za ten čas ľudí spoznáte. Čo ma lákalo, je tiež samotná problematika, ktorá je doposiaľ nejasná. Keď som ako lekárka prišla do Bratislavy, koncept starostlivosti o rodiny, ktoré strácajú dieťa, nebol rozvinutý. Neskôr som sa v Poľsku čírou náhodou zúčastnila jedného kurzu, ktorý rozhodol. A čo bolo dôvodom? Asi osud.

Premýšľali ste o tom, že hospic rozšíri svoju pôsobnosť?

GK: Zatiaľ na to nie sú financie ani čas. Keďže disponujeme tromi vozidlami, samy viac stíhať nedokážeme. Ideálne by bolo, keby boli na Slovensku aspoň tri takéto hospice.

Ako ste sa k svojej práci dostali?

KH: Do Plamienka som sa dostala cez nemocnicu. Viac-menej sme komunikovali s riaditeľkou hospicu ohľadne niektorých pacientov, no a potom mi poslala pozvánku na vzdelávanie. Po čase prišiel návrh, či by som nechcela pracovať na čiastočný úväzok. Práca sa mi zapáčila a dnes už pracujem na plný úväzok.

DK: O Plamienku som počula z médií a keď som sa dozvedela, že hľadajú niekoho na takú pozíciu, na ktorú mám kvalifikáciu a ktorá mi je blízka, nezaváhala som a začala so vzdelávaním.

Čo bolo tým rozhodujúcim, keď ste premyšľali o vašom povolani?

KH: Asi moje osobné záležitosti, ale aj

to, že smrť je pre mňa prirodzenou súčasťou života a netreba ju odsúvať na okraj záujmu. Človek v takýchto chvíľach potrebuje pomoc druhého a málo ľudí sa niečomu podobnému venuje, veď ani my nedokážeme ponúknuť našu pomoc rodinám na celom Slovensku.

Čo vám práca v Plamienku dala a čo vzala?

KH: Každý deň mi dáva energiu. Keď človek robí podobnú prácu, na banálne problémy sa pozerá úplne inak. Ľudia mi dávajú radosť a obohacujú ma, neoberajú o elán. A čo mi vzala? Asi nič, nad tým som nikdy nerozmýšľala. Človek si uvedomí, aký je každý deň zácnny a aké je fajň tešiť sa z drobností.

DK: Odkedy tu pracujem, dni a život vôbec sú mi oveľa vzácnejšie.

Na návštevy do rodín chodievate samy?

KH: Vždy po dvojiciach, aby sme sa navzájom podporovali. Je ťažké byť sama v rodine, kde je zložitá situácia. V akom zložení chodievame, závisí od situácie. Buď idú dve lekárky či lekárka so sestričkou alebo lekárka so sociálnou pracovníčkou.

Kolko rokov mal najmladší a najstarší pacient, o ktorého ste sa starali?

GK: Najmladší bol novorodenec, najstaršia bola 22-ročná dievčinka.

Ako dlho zvyčajne trvá vaša operácia?

GK: Je to rôzne. Môže to byť niekoľko rokov, ale i pár dní či dokonca hodín.

Nestaráte sa len o pacientov, ale o celú rodinu chorého dieťaťa. Akým spôsobom?

GK: Sociálne pracovníčky dbajú na komfort celej rodiny, pretože keď sa jej zdraví členovia necítia dobre, tak sa dobre nemá ani pacient. Hrová terapeutka sa zaoberá napríklad súrodencami pacienta, ktorým chýba pozornosť a hlbšia starostlivosť. Organizujeme tiež stretnutia smútiacich rodín, kde sa schádzajú celé rodiny s podobným osudom.

MJ: Osvedčili sa víkendové stretnutia, pretože po jednom dni sa členovia rodiny vrátili najmä k svojej bolesti. Počas víkendu však zažívajú aj niečo príjemné, dotknú sa samozrejme aj svojej bolesti, no stretnutia sa opäť končia niečím príjemným. Lekári a členovia rodiny sa tu dostávajú na rovnocennú ľudskú úroveň, stráca sa medzi nami zbytočná bariéra.

Ako vyzerá vaša komunikácia s rodinou chorého?

DK: Na návštevách zisťujem, aké majú členovia rodiny potreby. Môže ísť o zdravotnícke pomôcky, možnosti vzdelávania. Odporúčim im, čo by mohli čítať, čo by ich mohlo posunúť ďalej. Spoločne zisťujeme, čo je potrebné na to, aby žili plnohodnotne, aby neboli zameraní len na zdravotný stav dieťaťa. Radím im aj v oblasti financií. Ide o rôzne možnosti – nadácie alebo príspevky. Často nevedia, na čo majú nárok a nemajú ani energiu to zisťovať.

Vytvorí sa medzi vami a rodičmi dieťaťa vzťah?

KH: Z mojej strany ide vždy o blízke vzťahy, bez toho to nejde. Vždy si ho treba vytvoriť, aj keď nie všetci si zo začiatku musíme byť sympatickí. Bez zblíženia by sme im nedokázali pomôcť a zdieľať ich ťažkosti.

Kontaktujú vás rodiny samy alebo ich vyhľadávajú vy?

MJ: Väčšinou ich oslovím v nemocnici,

kde pracujem. Len zopár z nich sa ohlásili samy od seba. Nie je ľahké priznať si, že máte doma nevyliciteľne choré dieťa. Je to o vnútornej sile, musí to byť rodina, ktorá má silu pozrieť sa na situáciu z rôznych uhlov pohľadu. Uvedomenie si, že vaše dieťa zomiera, je dlhotrvajúci proces. Rodiny sa o nás dozvedajú tiež od iných rodičov, ktorým sa stalo niečo podobné.

Veľký dôraz kladiete aj na vzdelávacie aktivity. Môžete ich priblížiť?

MJ: Angažujeme sa vo vzdelávaní, bez ktorého sa nedokážeme rozvíjať. Vývoj a vzdelávanie idú ruka v ruku. Našou filozofiou je, že hospic sa nerozvíja, pokiaľ ľudia nebudú vzdelaní. Ani my samy sa neposunieme vpred, pokiaľ sa nebudeme vzdelávať. Organizujeme niekoľko vzdelávacích programov v každej oblasti starostlivosti, či už ide o domácu starostlivosť o dieťa a rodinu, alebo sprevádzanie v smútení. Zúčastňujú sa ich noví členovia tímu a iní ľudia, ktorí majú záujem. Vzdelávame

a nie do hrobu. Zrejme to nie je poslanie lekára, ale je to súčasť života.

Ako vyzerá vaša psychohygienu?

KH: Šport a kostol, nič špeciálne. Pomáhajú mi tiež team buildingy, kde rozoberáme veci, ktoré nás trápia. Takéto stretnutia pomôžu, keď človek niečo nedokáže spracovať. Tu svoje problémy zdieľame a učíme sa, čo môžeme spraviť nablúde pre to, aby sme toľko vnútorne netrpeli. Dôležité je užívať si chvíle v spoločnosti blízkych a netriviť život osamote.

DK: Asi podobne – šport a Boh. Keď ma niečo veľmi rozruší, hneď telefonujem priateľovi.

GK: Súčasťou psychohygieny je aj neprerušované vzdelávanie sa. Na team buildingoch, ktorých sa zúčastňujú aj hlavní gestori zo Španielska, si pomáhame vyriešiť ťažkosti. Spolu si preberieme prežitú situáciu, to, ako sme reagovali a čo sme hovorili. Ide o výnimočné situácie a treba sa naučiť, ako na ne správne reagovať.

Ako vás vnímajú kolegovia lekári?

KH: Som z malého mesta, z malej nemocnice, kde sa o tom

ľudia veľmi nerozprávajú. Ale myslím, že ostatní lekári na nás

pozierajú trochu ako na

exotov. Asi aj pre nich je

ťažké sa o tom zhovárať.

V rozhovoroch so mnou

spomínajú, že si takúto

prácu nevedia predstaviť

a nedokázali by ju robiť.

Dá sa podľa vás na smrť zvyknúť?

KH: Zvyknúť? Človek, keď

umieranie vidí viackrát, je

voči nemu viac obrnený, nie

je to však zvyk. Vždy je to iné,

ľudia sú iní.

DK: Človek sa tým, že často

vidí smrť, na takéto situácie

naučí reagovať a lepšie spracúvať

podobné podnety. Čím viac

toho vidí, tým je pripravenejší.

Nedávno mi prvýkrát zomrel

pacient a veľmi som plakala napriek

tomu, že som si vedomá toho, že

by som nemala. Musím to vedieť

ovládať.

KH: Tiež, keď som bola pri smrti

pacienta prítomná, neubránila som

sa slzám. Aj my sme citovo zainteresované

a je nám to ľúto. No neberiem to ako slabosť.

Ako vnímate posmrtný život?

MJ: Pre mňa to nie je otázka rozumu,

ale viery. Nemám konkrétnu predstavu,

ako by mal posmrtný život vyzeráť, verím

na vzťahy po smrti. Myslím si, že ľudia prežívajú

vzťahy i po smrti a človek nie je úplne sám.

Inak by mi to prišlo krátke a možno márne.

Určite sú veci medzi neobom a zemou, o ktorých hovorí aj matky zomierajúcich detí.

Nebo a peklo úpenlivo neriešim.

KH: Nieko, kto na posmrtný život neverí, by u nás asi nedokázal pracovať. Jedna mamička mi hovorila, že jej dcéra pred smrťou videla svetlo a deti. Spomínala, že je tam krásne, ale nechce tam ísť. Chce zostať doma. Jej sestra s ňou nedokázala posledný týždeň spať v izbe, lebo videla ľudí. V noci sa budila a chodila za mamou s tým, že pri posteli je veľa ľudí.

MJ: Nieko je presvedčený, že ide o hypoxiu mozgu, o halucinácie. Ja tomu neverím. Videla som chlapca, ktorý sa tesne pred smrťou niekomu prihovára a hovoril mi, aby som ešte nechodil a počkal. Človek si pod tým môže predstaviť hocičo, ale málokto takýmto zážitkom nevenuje pozornosť.

Zhovárala sa: SIMONA ŠÍPOVÁ; foto: archív Plamienka

Desatoro hospicu:

1. Pracujeme v najlepšom záujme dieťaťa.
2. Preferujeme koncepciu liečby totálnej bolesti, t. j. bodový diskomfortu.
3. Usilujeme sa o rozvinutie partnerstva s dieťaťom a jeho rodinou.
4. Dieťaťu ani rodine nikdy neklameme. Ak sa pýtajú, odpovedáme citlivým spôsobom. Nikdy neponúkame polopravdy a malé klamstvá.
5. Nepoužívame jazyk prázdnych slov (napr.: všetci zomrieme, nesmiete stratiť nádej, môžete mať druhé dieťa, možno sa vynájde nový liek, budte trpezliví a pod.).
6. Nikdy nepoužívame slová: „Mal by si, mali by ste.“
7. Rešpektujeme priania rodiny aj v prípade, že s nimi nesúhlasíme.
8. Manipulácia dieťaťa a rodiny, vyvyšovanie sa, zavádzanie dieťaťa a rodiny a tlak na rozhodovanie sú v tomto hospici zakázané.
9. Ticho a ekonómia slov sú pre nás hodnotné terapeutické nástroje. Rešpektujeme tempo osobnostného vývoja dieťaťa a jeho rodiny a postupné prijímanie faktu blížiacej sa smrti dieťaťa.
10. Nikdy nerozhodujeme jednostranne, vždy hľadáme konsenzus v tíme. Rešpektujeme naše osobné limity.

Zdroj: www.plamienok.sk

tiež medikov na lekárskej fakulte, kam chodia mladí ľudia plni elánu a plánov do budúcnosti. Hoci ide len o výberový predmet, navštevuje ho priemerne 20 študentov.

Ako si spomínate na svojho prvého pacienta, ktorý zomrel?

KH: To zostane navždy vryté v pamäti. Hoci to znie paradoxne, bola to veľmi pekná smrť. Vtedy som si povedala, že pokiaľ je toto moja práca, tak je to úžasné. Bola som pri tom, keď chlapec zomieral. Rodičia ho držali v náručí, láskali ho...

Ako reflektujete na smrť svojich pacientov?

MJ: Asi deň nie som schopná nič robiť, potrebujem pokoj, potrebujem porozmýšľať nad tým, čo sa stalo. Kam ma život posunul, čo som sa naučila, čo chcem v budúcnosti zmeniť. Vždy ma to ovplyvní. Potrebujem sa zmieriť so situáciou. Zo skúsenosti viem, že k niektorým deťom a rodinám mám veľmi blízko, niekedy viac k rodičom, niekedy viac k deťom. A tak čas, ktorý potrebujem, je rôzne dlhý a rôzne náročný.

Ako vašu prácu chápe rodina?

KH: V mojej rodine sa o tom málo rozpráva. Aj keď spontánne niečo poviem, zostávajú zamrznutí, nechcú sa o tom baviť a ani ja to nejako nerozoberám.

DK: Naši nechceli, aby som šla robiť to, čo robím.

KH: Mňa mama tiež odhovárala. Podľa nej by mal lekár pomáhať pri ochoreni

AK MÁTE ZAUJÍMÁVÉ FOTOGRAFIE, ALEBO VIETE O MIESTE, KTORÉ STOJÍ ZA TO VYFOTIŤ, POŠĽITE SVOJ NÁMET DO REDAKCIE!

OKOM OBJEKTÍVU

Zaujímavé prekvapenie čakalo na obyvateľov paneláka na sídlisku Juh. Robotníci, ktorí neďaleko ich domovov pracovali, si svoju toaletu umiestnili priamo pod ich balkónmi.

-red-; foto: B. Žilavá

Nedajte sa prekabátiť!

Svetu vládnu hypermarkety, takže sa nie je čomu čudovať, keď sa na nás maloobchodníci snažia čo najviac zarobiť. Na redakciu sa so zaujímavým podnetom obrátila Malačianka Eleonóra Handlová, ktorá si všimla nekalé praktiky v istých potravinách.

„To, že v tejto predajni klamú, som zistila náhodou. Nezдалo sa mi, keď sa manžel vrátil z obchodu so štyrmi grahamovými rožkami, za ktoré zaplatil vyše eura. Jeden rožok stál 35 centov,“ začína svoje vysvetľovanie E. Handlová. „Do obchodu som teda šla nakúpiť, no ten istý rožok stál zrazu o 10 centov menej. Bola tu už iná predavačka. Prekvapilo ma, že tu nemajú pevné ceny, a keď mi predavačka nevedela odpovedať, koľko vlastne rožok má stáť, chcela som rozprávať s vedúcou. Tá mala byť prítomná na ďalší deň, no nič sa nevyriešilo. Namiesto cenníka ma prekvapila len papierom vo formáte A4, na ktorom boli ceny napísané rukou. Vtedy som si uvedomila, že sumy tu hádzu z brucha,“ rozpráva nespokojná zákazníčka. Obchod, pred ktorým často vídať popíjajúcu mládež, vydáva tiež nezvyčajné účtenky. Nie je tu uvedený druh tovaru, len slovo „potraviny“. Rovnakú účtenku dostanete, či kupujete pečivo, alkohol, alebo cigarety. Do večierky na Ulici J. Kostku sme sa vybrali aj my. Predložený nám bol tiež ceník, vyplnený perom. Ako je možné, že ceny sa v týchto potravinách v priebehu dňa menia? „Keď počas dňa vidím, že grahamové rožky sa míňajú viac a rožky obyčajné mi ostávajú, ceny pečiva spriemerujem. Tak sa môže stať, že večer zaplatíte za grahamový rožok menej ako ráno, s obyčajnými rožkami je to naopak,“ vysvetľuje živnostníčka Ľubica Krajčírová. „Tak je to napríklad aj s lízankami. Jeden druh by sa mal predávať napríklad za 15 centov, iný za 25, no všetky predávame za 20.“

S prosbou o radu sme sa obrátili na Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie (ÚI SOI). „Zákazníci sa sťažujú na množiace sa zavádzanie obchodníkov, týkajúce sa najmä zámerného označovania tovaru cenami, ktoré však prestávajú platiť pri pokladnici,“ uvádza do problematiky Danuša Krkošová, tlačová hovorkyňa ÚI SOI. „Jedna vec je informačná povinnosť, ktorú musí splniť predávajúci voči kupujúcemu –

konečnému spotrebiteľovi a druhá vec je evidencia cien, v tomto prípade zaevidovanie cien v elektronickej registračnej pokladnici (ERP). Ak predávajúci uvedie dve rozdielne ceny, čiže nepresné, nejasné a dvojzmyselné údaje, podľa zákona o ochrane spotrebiteľa to SOI kvalifikuje ako klamanie spotrebiteľa. To platí i v prípade, ak je v ERP zaevidovaná iná cena, ako je na výrobku, resp. v regáli pri tovare. Ktorá cena je platná, to musí určiť predávajúci. Ak sa spotrebiteľ s týmto nedostatkom stretáva pri kúpe tovaru, má právo podať podnet na kontrolu na príslušný inšpektorát SOI za účelom vykonania kontroly a ak sa tento nedostatok potvrdí, SOI vykoná záväzné opatrenia na jeho odstránenie a neopakovanie sa,“ približuje D. Krkošová.

Budte obozretní

Problém nastane, ak nedostatky zistíte až doma. Správnosť účtovania na doklade o kúpe a výdavok si treba skontrolovať hneď po kúpe, nie po odchode z predajne. „Spotrebiteľ má právo na reklamáciu“. Môže upozorniť predávajúceho, vedúceho či majiteľa na rozdiely cien. Ak nedostatok neodstránia ani po upozornení, môže podať podnet na vykonanie kontroly na príslušný inšpektorát SOI. Inšpektori uložia termínované a konkrétne opatrenia, ktoré aj ďalšou kontrolou overia,“ pokračuje hovorkyňa ÚI. Čo však v prípade, že vám peniaze odmietnu vrátiť? „Účtovaná musí byť tá cena tovaru, ktorá je uvedená na tovare. Predávajúci je povinný riadne informovať spotrebiteľa o predajnej cene platnej v čase ponuky. Ak má spotrebiteľ pochybnosti o jej pravdivosti, môže požiadať SOI o ich preverenie z podkladov cenovej evidencie. Do podnetu na kontrolu treba všetko rozpísať a priložiť aj fotokópiu dokladu o kúpe. Ak SOI zistí nedostatky, vykoná záväzné pokyny vrátane sankčných, do výšky 66 387,84 €,“ dodáva D. Krkošová.

-nasi-

Slovenské piesky podporil aj BSK

Milovníci vojenskej histórie nemohli v polovici augusta obísť vojenský priestor Záhorie, kde sa konal 2. ročník akcie Slovenské piesky. Išlo o ukážky historickej, ako aj súčasnej bojovej techniky slovenských ozbrojených síl za výraznej podpory nadšencov vojenskej histórie z občianskeho združenia Slovenské piesky.

Akcia, ktorú podporil aj Bratislavský samosprávny kraj sumou 1500 €, sa konala pod záštitou ministra obrany Ľubomíra Galka a za účasti župana Pavla Freša. Početné skupiny domácich a zahraničných účastníkov Slovenských pieskov sa verejnosti predstavili v priestoroch Vojenského technického skúšobného ústavu. Snahou nadšencov vojenskej histórie bolo oživenie a priblíženie atmosféry bojov 2. svetovej vojny. Muži v rôznych uniformách priviezli spolu viac ako sto kusov rôznej kolesovej a pásovej techniky, naj-

staršie z nich boli vojenské nákladné autá z roku 1931. Návštevníci sa počas víkendy dočkali aj ukážok bojov nemeckej a Červenej armády, cvičenia krajin Varšavskej zmluvy či nemeckej a americkej armády.

„Oceňujem atraktívnu formu priblíženia histórie bojov za slobodu. Bolo to pôsobivé a návštevníci to ocenili,“ povedal P. Frešo. Tento ročník bol venovaný 120. výročiu narodenia armádneho generála Rudolfa Viesta. Viac informácií na www.slovenskepiesky.sk.

Ukážky vojenskej techniky si pozrel aj župan Frešo.

platená inzercia

Prihláste sa do kurzu!

Mestské centrum kultúry otvára 7. septembra **kurzy anglického jazyka** (začiatocníci, mierne pokročilí, pokročilí...). Výučba sa uskutoční v MCK na Záhoráckej ulici (1x 2 hodiny týždenne). Cena kurzu za 1. polrok (september-január) je 75 €. Ďalej MCK otvára kurz orientálneho tanca pre deti (7-12 rokov), mládež (13-18 rokov) a dospelých (začiatocníci, mierne pokročilí I, mierne

pokročilí II, pokročilí). Vyučovať sa bude v Spoločenskom dome MCK (2x 1 hodina týždenne; september-december). Cena kurzu pre deti a mládež je 20 €, pre dospelých 36 €.

Pre obmedzený počet účastníkov kurzov sa treba prihlásiť **do 4. septembra** v MCK, Záhorácka 1919, t. č. 772 21 10, e-mail: kulturama@airwave.sk.

-mck-

KRÍŽOVKA

Autorom výroku, ktorý tvorí tajničku, je francúzsky básnik, románopisec a dramatik Victor Hugo (1802-1885).

(česky) **G** maďarské mužské meno (Pavol) – chvíľu plakal – naloží na loď

ZVISLE

1 domáce meno Žofie – predhorie, výbežok **2** mesto v USA – otvory v sieti **3** nevíhal **4** ampér po rusky – elektromontážne závody (skr.) **5** konzumovať potravu – hmyz so žihadlom **6** anglické mužské meno (Eliáš) – opica (zried.) **7** značka hektára – control register load (angl. skr.) – skratka ulice **8** dlhochvostý papagáj – oáza po česky **9** malý drozd **10** American Academy of Arts and Letters (angl. skr.) – osobné zámeno **11** značka nanosekundy – súdne konanie

– meno amerického herca Pacina **12** značka kiloampéra – šafár, správca na hospodárstve (zastar.) **13** starorímska bohynia úrody – sídlo v Rusku **14** medzinárodný kód Ukrajiny – dôveroval **15** zomrelo (kniž.) **16** vyťahuje meč – ovocná záhrada **17** na iné miesto – druhí

CHCEŠ ŠANCU?
www.pracazdomova.eu
MH 10 F16

Zdroj: Naše novosti

Pripravil: VOJTECH KUKOL

Kto chce súťažiť o sadu kníh do domácnosti, nech pošle kupón spolu so správnymi odpoveďami do 6. septembra a zradíme ho do zberovania.

Spomedzi čitateľov, ktorí nám poslali správne vylúštenie tajničky – **Láska môže zomrieť na pravdu, priateľstvo na lož** – sme vyžrebovali **Máriu Hozovú** z Veľkomoravskej ulice v Malackách. Získava sadu kníh do domácnosti. Žiadame výherkyňu, aby sa **do 4. októbra** ohlásila v redakcii.

Uprostred dlhej cesty

Záhorák Peter Patsch sa ešte v júni vydal na ďalšiu zo svojich dobrodružných ciest na bicykli.

Spolu s Branislavom Sýkorom z Krupiny si to namierili do Egypta. Redakcii sa naposledy ohlásil 10. augusta z Libanonu. Cesta nadšených cyklistov má podľa plánu trvať 120 dní a vrátiť by sa mali 23. októbra. Za ten čas by mali spoznať 15 cudzích krajín.

-mn-

Peter Patsch a Branislav Sýkora pred chrámovým komplexom Baalbek.

Máme filmový festival

V Kultúrnom domečku sa 15. augusta zišli filmoví fajšmekri, aby sa stali svedkami pokrstenia filmového festivalu Fest Film Fest (FFF). Roly kmotra sa ujal spevák Richard Müller, ktorého život je s Malackami spätý už od detstva.

Nultý ročník festivalu, venovaného slovenským a českým nielen amatérskym filmom, pokrstil R. Müller šošovicou a hrachom.

Prvým filmom, ktorý mali diváci možnosť vidieť, bol dokument z roku 2007 RM 44 viažuci sa k Richardovmu turné s americkými muzikantmi. Film bol nakrútený, takisto ako všetky filmy premietané prvý večer, pod režisérskou taktovkou Denisy Bogdalíkovej.

„Prvý večer sa festivalu zúčastnila asi stovka divákov, druhý večer, ktorý bol venovaný najmä animovaným filmom pre dospelých, prišlo asi 40 ľudí,“ približuje D. Bogdalíková.

Organizátori sú s účasťou spokojní a ďalšie ročníky plánujú na november. „Kedže november je mesiac fotografie, ideálne by bolo spojiť FFF aj s výstavou fotografií,“ dodáva D. Bogdalíková.

-mn-

Richard Müller pokrstil filmový festival za asistencie herečiek Divadla na hambálku hráskom a šošovicou.

3. ročník divadelného festivalu Divadla na hambálku 15.–19. 9.

Zejdeme sa na hambálku

Streda 15. 9.
19.00 h (KD) – slávnostné otvorenie festivalu, Divadlo Černá labuť (CZ), Willy Russel: Shirley Valentine, One woman show Zuzany Krónerovej, vstupné 9 €

Štvrtok 16. 9.
9.00 a 11.00 h (KD) – festival deťom, BBD, Mária Podjavorinská: Čin Čin
17.00 h (Galéria MCK), Alfréd Swan, vernisáž výstavy, vstup voľný
19.00 h (KD) – Malá scéna VŠMU, Július Barč Ivan: 3000 ľudí, vstupné 5 €

Piatok 17. 9.
10.00 a 19.00 h (KD) – festival študentom, Staré divadlo Karola Spišáka Nitra, Jozef Mokoš: Jánošík, vstupné 5 €
15.30 h (SD) – Divadlo Gymal pri Gym-

náziu 1. mája Malacky: Genie in a Bottle, vstup voľný
17.00 h (SD) – Divadelný súbor LDO ZUŠ Malacky, Jakub Nvota: Macbeth alebo Vela krvi pre nič, vstup voľný
22.00 h (SD) – Divadlo Mliečne zuby, Ria Kotibal: Žena cez palubu, vstupné 4 €

Sobota 18. 9.
10.00 h. (pred SD) – Medzinárodný výtvarno-hudobný projekt MITHOTE
14.00 h (KD) – Divadelný súbor LDO ZUŠ Malacky, Prvá láska na storako, vstup voľný
16.00 h (KD) – Štúdio mladých Divadla na hambálku: Casting; vstup voľný
17.30 h (SD) – Boj o hambáleček,

Detská improliga – súťaž v divadelnej improvizácii, vstup voľný
19.00 h (KD) – Záhorácke divadlo Senica, Jozef Moravčík: Zmrŕnený čert, vstupné 4 €
22.00 h (SD) – Celkom malé divadlo Žemberovce, Zdeněk Podskalský: Návšteva mladšej dámy; vstupné 3 €

Nedeľa 19. 9.
16.00 h (KD) – otvorenie súťaže o najlepšieho detského diváka divadelnej sezóny 2010/2011, Bratislavské bábkové divadlo, Ludmila Podjavorinská: Čin Čin, vstupné 2 €
19.00 – slávnostné ukončenie festivalu, Divadlo na hambálku, R. Thomas: Osem žien, vstupné 3 €
Festivalová permanentka stojí 25 €.

Jazyková škola Mortimer English Club prichádza aj do Malaciek

Jazyková škola Mortimer English Club je jedným z najväčších franchisových systémov, ktorý ponúka výučbu anglického jazyka hrou formou pre deti a dospelých. Od septembra 2010 začína ponúkať svoje kurzy aj v Malackách.

Mortimer English Club ponúka unikátnu koncepciu výučby anglického jazyka s viac ako 20-ročnou skúsenosťou. Hravý a nenútený spôsob výučby anglického jazyka si zamiluje nielen dieťa, ale aj dospelý. Detské kurzy sú určené pre detičky od 2 rokov. Deti sa učia jazyk formou piesní, hier, súťaží a pohybových cvičení, čo vedie k neustálemu rozširovaniu ich slovného zásoby. Postupne prechádzajú z jednoduchých viet na zložité súvetia. Neskôr si osvojujú angličtinu aj v písomnej forme. Výučba sa uskutočňuje v malých skupinkách 4-7 detí. Atraktívne učebné mate-

Večerný beh zdravia – Beh vďaka SNP

Termín:

piatok 10. 9.

Miesto:

ZŠ Dr. J. Déreera – Pamätník SNP

Prezentácia:

14.30–16.15 h,

školský dvor ZŠ Dr. J. Déreera

Otvorenie:

16.20 h – Pamätník SNP

Štart:

16.30 h

Cieľ:

Areál ŠK Malacky – štadión, bežec-ká dráha

Vyhodnotenie:

17.30 h – žrebovanie cien, odovzdanie cien víťazom

Kategoríe:

rodičia s deťmi

žiaci ZŠ 1.–2., 3.–4., 5.–6.,

7.–9. ročník

žiaci ZŠ 1.–2., 3.–4., 5.–6.,

7.–9. ročník

dorastenky, dorastenci, ženy, muži

Dĺžka trate:

Trať meria asi 2000 m, 850 m tvorí asfaltový povrch – od Pamätníka SNP po zámockú bránu a ďalej sa beží Zámockým parkom, kde je trať vyznačená. Cieľ je na atletickej dráhe.

Ceny:

Prví traja z každej kategórie obdržia diplom a vecnú cenu. Diplom a cenu získajú i najmladší a najstarší účastník behu. Každý pretekár, ktorý absolvuje trať, sa zúčastní žrebovania ďalších vecných cien. Po predložení 3 účastníckych listov z rôznych ročníkov získava pretekár vecnú cenu.

UPOZORNENIE:

Každý štartuje na vlastné nebezpečenstvo. Pri strate štartovného čísla alebo jeho nevrátení zaplatí 2 €.

Malačianka v Singapore

Atlétka AC Malacky Claudia Hladíková odletela so svojím trénerom Vladimírom Handlom začiatkom augusta do Singapuru, aby sa zúčastnila olympiády mládeže. Hoci jej cieľom bolo skočiť do diaľky šesť metrov, napokon doskočila 545 cm a skončila na 14. priečke. -red-

Trampi, na Záhorie!

Milovníci country muziky si prídu na svoje prvý septembrový víkend.

Od 3. do 5. septembra sa môžu všetci s dobrou náladou zabaviť na 17. ročníku Slovensko-českého potlachu v Lozorne. Zostáva veriť, že víkend plný muziky, dobrého jedla a rozhovorov pri ohnisku nepokazí počasie. -red-

SPOLOČENSKÁ KRONIKA OD 15. 7. DO 24. 8. 2010

VÍTAME MEDZI NAMI:

Sarah Wachsmannová; Samuel Danihel; Natália Bukovská

POVEDALI SI ÁNO:

Monika Michalovičová a Rastislav Jurica; Tereza Trnčíková a Tomáš Cabicar; Jana Chamrazová a Matej Remenár; Dagmar Furianová a Vladimír Taraba; Jana Žáčková a Pavol Osuský; Jana Danielová a Marek Mráz; Gabriela Kolláriková a Filip Čermák

NIE SÚ MEDZI NAMI:

Anna Valentová, Lozorno, *1929; Jenoféfa Antálková, Studienka, *1927; Terézia Adamovičová, Malacky, *1934; Veronika Ftáčniková, Malacky, *1926; Jozef Gomboš, Malacky, *1940; Milan Kúra, Malacky, *1932; Leopoldína Novotná, Sekule, *1933; Jozef Beleš, Stupava, *1930; Vilma Žáčková, Malacky, *1930; Mária Řihová, Malacky, *1929; Františka Masárová, Malacky, *1920; Pavol Linek, Kostolište, *1947; Robert Galba, Zohor, *1919; Jozef Parák, Malacky, *1944; Imrich Studenič, Závod, *1933; Ladislav Sloboda, Malacky, *1946; Terézia Dalmadyová, Plavecký Mikuláš, *1919; František Sirota, Lozorno, *1920; Mária Homolová, Malacky, *1944; Anna Šebová, Kuchyňa, *1949; Blažena Žujová, Malacky, *1929; Anna Jankovičová, Pernek, *1922; Ľudmila Šedivá, Malacky, *1949; Rozína Tichá, Malacky, *1929; Amália Chamrazová, Kuchyňa, *1932; Mária Jursová, Malacky, *1919; Alžbeta Bertovičová, Zohor, *1935; Anna Bankošová, Bratislava, *1928; Matilda Prokopová, Jablonové, *1928; Věra Mihátschová, Malacky, *1952; Eliška Lenoráková, Bratislava, *1925; Rozália Muškátová, Marianka, *1929

SPOMIENKY

12.8. uplynulo dlhých 5 rokov, čo nás navždy opustila manželka a mamička **OLGA DUBNÍČKOVÁ**. S láskou na ňu spomína celá rodina. Veríme, že sleduje naše kroky a pomáha nám na ceste životom, na ktorej sme príliš skoro osameli. Kto ste ju poznali, venujte jej s nami tichú spomienku.

Ubolené srdce prestalo biť, ani sa nestačilo rozlúčiť. Dotkli sa srdca, utíchl Tvoj hlas, ale v spomienkach si stále v nás.

19. 8. si pripomíname nedožitých 85 rokov a 27. 8. si pripomíname 6 rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná mama, svokra, starénka a prastarénka **TERÉZIA KUBAŠKOVÁ** z Malaciek. Spomínajú dcéra Lýdia a syn Peter s rodinami.

mesiac dobrých olejov

545 druhov motorových olejov a 530 druhov filtrov

pre všetky osobné a ľahké úžitkové vozidlá

Ak si kúpite **4 litre**

motorového oleja

dostanete olejový a vzduchový filter

len za 1 €!

Ponuka platí od 1. 4. do 30. 4. 2010. Cena je bez DPH.

Všetko, čo potrebujete

vedieť o **autodieloch** je naša adresa

1. mája 5470/46, Malacky, tel.: 034 772 4862
mobil: 0910 966 026, 0915 736 141, e-mail: info@akusat.sk

MH 10 F1

„Liquid-Based“ Cytológia – test, ktorému môžete dôverovať

Rakovina krčka maternice je druhým najčastejším nádorovým ochorením žien. Využíva sa spravidla dlhodobá, avšak čím skôr je ochorenie diagnostikované, tým väčšia je šanca na úplné vyliečenie. Hlavnou príčinou vysokej úmrtnosti žien na toto ochorenie je predovšetkým neskoré stanovenie diagnózy.

Najúčinnější prevencia vzniku rakoviny krčka maternice je pravidelná gynekologická prehliadka a kvalitné cytologické vyšetrenie, ktoré je schopné zachytiť rané štádiá tohto ochorenia. Zákernosť tohto ochorenia je o to nebezpečnejšia, že rakovinové bunky sa môžu objaviť bez akýchkoľvek prejavov bolesti či iných symptómov. Pri zanedbaní preventívnej gynekologickej prehliadky a cytologického vyšetrenia môže aj malá degenerácia buniek časom prerásť do rozvinutého štádia rakoviny, keď už je nádej na úplné vyliečenie nízka.

Preventívne cytologické vyšetrenie by mali absolvovať všetky ženy staršie ako 18 rokov.

PRIEBEH CYTOLOGICKÉHO VYŠETRENIA

V priebehu gynekologickej preventívnej prehliadky odoberie lekár z povrchu krčka maternice vzorku buniek. Odber je šetrný a bezbolestný. Získané bunky nanesie

na sklíčko. Vzorka je zaslaná do laboratória a je vyhodnotená pod mikroskopom. Podľa vzhľadu, tvaru a zastúpenia jednotlivých typov buniek v mikroskopickom obraze rozhodne lekár – špecialista o pozitívnom alebo negatívnom výsledku.

Je cytologické vyšetrenie spoľahlivé? Áno, je spoľahlivé. Každá vyšetrovacia metóda je však zaťažená určitou chybou. V prípade cytologického vyšetrenia je správnosť diagnózy priamo závislá od kvality spracovania vzorky buniek odobratých z povrchu krčka maternice. Čím kvalitnejší preparát, tým kvalitnejšia a istejšia diagnóza.

Prvýkrát na Slovensku však existuje možnosť, ako dosiahnuť vyššiu spoľahlivosť cytologického vyšetrenia.

V týchto dňoch zavádzajú laboratória skupiny MEDIREX GROUP – Medicyt, s. r. o. a CytoLab, s. r. o., v spolupráci s gynekologickými ambulanciami Nemocničnej a. s., najmodernejšiu metódu s názvom

„Liquid-Based“ Cytológia, ktorá v súčasnosti poskytuje najvyššiu momentálne dostupnú kvalitu cytologickej diagnostiky. Je zlatým štandardom v krajinách západnej Európy.

Táto metóda bola špeciálne vyvinutá s cieľom minimalizácie problémov spojených s doteraz používaným bežným

cytologickým vyšetrením. Odber buniek z povrchu krčka maternice robí gynekológ rovnakým spôsobom ako doteraz. Na rozdiel od bežnej cytológie, keď sú bunky ručne nanášané na sklíčko, sú pri „Liquid-Based“ Cytológii odobraté bunky uchovávané v špeciálnom roztoku (Liquid = roztok). Ten zabezpečí ich konzerváciu, rovnomerné rozptýlenie a oddelenie od nečistôt a nežiaducich prímiesí. V laboratóriu je nádobka s bunkami spracovaná špeciálnym prístrojom, ktorý vytvorí z odobratých buniek preparát. Vďaka rovnomernému usporiadaniu skúmaných buniek v jednej vrstve, bez výskytu zhlukov, vzniká v zornom poli mikroskopu prehľadný a ľahko čitateľný obraz. Posúdenie lekárom špecialistom je teda oveľa jednoduchšie a jednoznačnejšie. Stanovenie diagnózy je možné s väčšou istotou.

VÝHODY „LIQUID-BASED“ CYTOLOGIE

Väčšia istota správnej diagnózy pre pacientku i pre lekára
Prístrojom pripravený cytologický preparát uľahčuje vyšetrenie v laboratóriu a znižuje množstvo falošne negatívnych výsledkov.

Jasnejšia predpoveď ďalšieho vývoja ochorenia

Vďaka uchovaniu buniek v roztoku je možné nasadenie špeciálnej metódy, umožňuje s vysokou istotou predpovedať budúci vývoj ochorenia.

Jedno vyšetrenie = jedna vzorka = viac vyšetrení

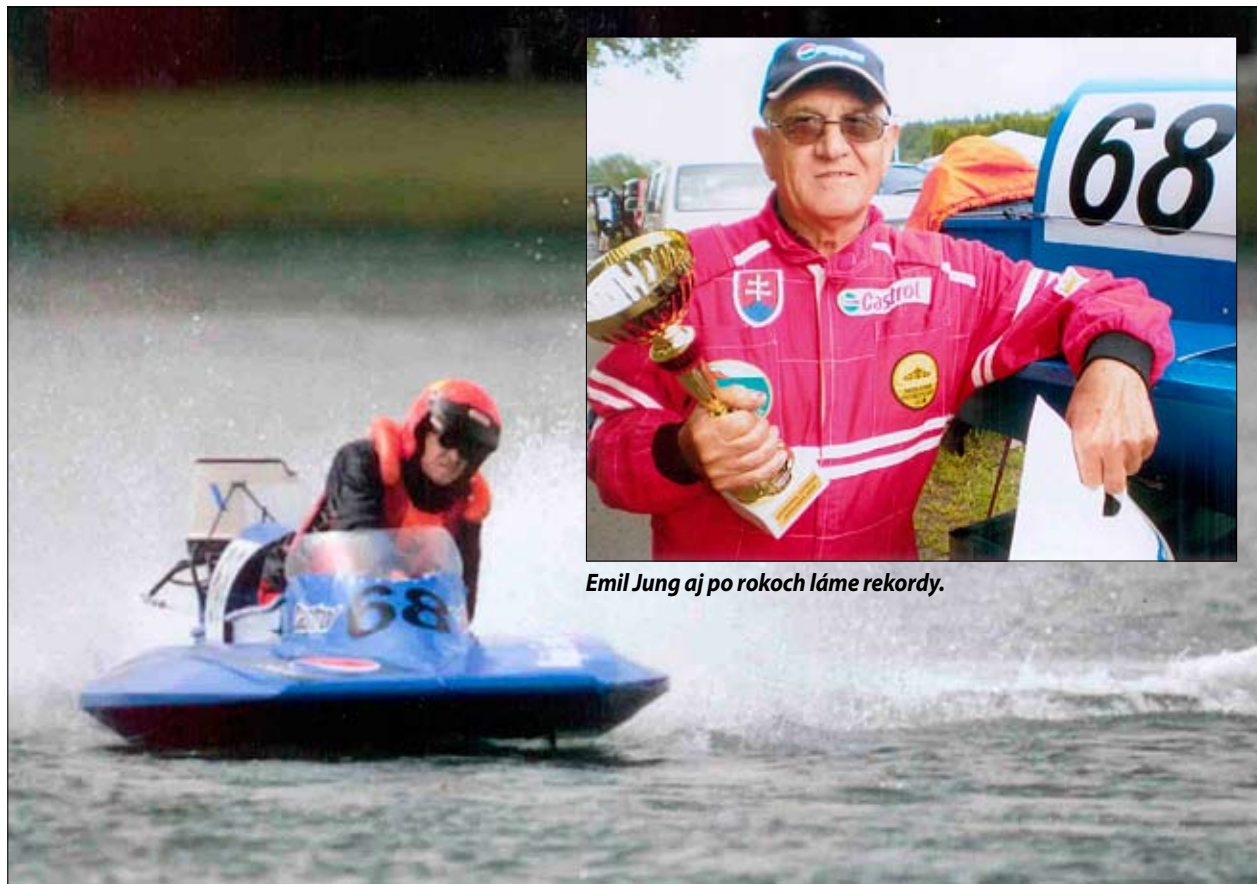
Uchovávanie buniek v špeciálnom roztoku umožňuje z jedinej vzorky urobiť viac vyšetrení. Vyšetrenie na HPV (Human papilloma virus – čo je najčastejšia príčina rakoviny krčka maternice), Herpes simplex virus, Chlamýdie, Neisseria gonorrhoea a. i. Odber jedinej vzorky zaberie menej času a znamená skrátenie doby odberu, a tým aj skrátenie samotného gynekologického vyšetrenia.

Menej opakovaných vyšetrení bezprostredne za sebou.

Viacnásobné vyšetrenia tej istej vzorky znamenajú odstránenie nutnosti opakovaného gynekologického vyšetrenia v krátkych intervaloch za sebou, t. j. menej nepríjemných návštev u ženského lekára.

Požiadajte svojho gynekológa v Nemocničnej a. s., o TEST, ktorému môžete dôverovať.

Viac informácií na www.cytologia.sk

Emil Jung aj po rokoch láme rekordy.

Opäť medzi najlepšími

Priaznivci malackého športu určite zbystria pozornosť, ak sa spomenie meno Emil Jung. Je spojené s históriou vodného motorizmu v našom meste i na celom Slovensku. Po jednoročnej prestávke, keď jeho meno už nefigurovalo v štartových listinách, objavil sa so svojim člnom opäť medzi pretekármi, tentoraz v kategórii 500 cm² – VETERÁN.

A opäť sa zaradil medzi slovenskú špičku. V prebiehajúcich Majstrovstvách Slovenska 2010 je po prvých troch pretekoch na celkovom druhom mieste na Slovensku a stále v hre o titul. V Bratislave na Zlatých pieskoch obsadil 8. mája 4. miesto, 29. mája v Brne-Jedovniciach 2. miesto a 10. júla v Komárne preteky vyhral. V priebehu nasledujúcich troch pretekov majstrovského seriálu oslávi Malačan Emil Jung svoju „zlatú

svadbu s motormi“. Bude to už 50 rokov, čo ho vidáme či už na motocykle, alebo na vode v motorovom člne. Je viacnásobným majstrom Slovenska, Československa, patrí mu i titul majstra Európy a tretie miesto na svete. A tak mu treba len zaželať, aby mu boj o ďalší titul majstra Slovenska vyšiel. Konečné poradie bude známe po 18. septembri, kedy sú posledné preteky v Šoporni.

ANTON PAŠTEKA

MEMBER MEDIREX GROUP
všetko pre vaše zdravie

MH 10 F7